

NÁVRH POŘADŮ BOHOSLUŽEB A VZOROVÝCH FORMULÁŘŮ PRO NOVOU AGENDU ČCE

Obsah tisku

Oddíl A) Bohoslužebné pořady pro nedělní a sváteční bohoslužby

Připravil poradní odbor liturgický na základě diskuse ve sborech a seniorátech o formulářích předložených 4. zasedání 34. synodu. PO liturgický původní formuláře po reflexi proběhnuvších rozhovorů přepracoval a výsledná podoba je nyní předkládána synodu s návrhem na její schválení.

Bohoslužba s večerí Páně I – [pořad](#), [formulář](#)

Bohoslužba s večerí Páně II – [pořad](#), [formulář](#)

Bohoslužba s večerí Páně III – [pořad](#), [formulář](#)

[Návrh usnesení na str. 35.](#)

Oddíl B) Bohoslužebný formulář ustanovení správce sboru – instalace

Připravil poradní odbor teologický, synodu předkládán s návrhem na jeho schválení.

[Návrh usnesení na str. 40.](#)

Oddíl C) Bohoslužebný formulář vyslání učitele/učitelky teologie

Připravil poradní odbor teologický, synodu předkládán s návrhem na jeho schválení.

[Návrh usnesení na str. 42.](#)

A) Bohoslužebné pořady pro nedělní a sváteční bohoslužby

Vysvětlení k předkládaným pořadům bohoslužeb a vzorovým formulářům

4. zasedání 34. synodu (r. 2018) jednalo o bohoslužebných formulářích, které připravil poradní odbor liturgický při synodní radě.

Synod je, s poděkováním za přípravu, rozhodl poslat do církve k širší diskusi. Shrnutím výsledků těchto rozhovorů byl synodní radou pověřen rovněž poradní odbor liturgický (dále POLit). Synodu je předkládáno v tisku 18/4.

Členové POLit tak byli s výsledky diskuse o návrzích nových bohoslužebných pořádků nejen seznámeni, ale podrobně se jimi na svých jednáních zabývali. Diskusi o předloženém materiálu v církvi sledovali také průběžně v letech 2018–2019 a aktivně se do ní zapojovali při sborových programech, na pastorálních a presbyterních konferencích či při jiných příležitostech. Důkladná a otevřená diskuse poskytla POLit důležitou zpětnou vazbu a napomohla k přepracování jeho návrhu do nynější podoby, která je předkládána synodu v tomto tisku.

Jedním z hlavních výsledků, které diskuse přinesla, bylo zjištění, že bohoslužebné pořádky užívané ve sborech jsou velmi rozmanité a existuje široké spektrum postojů k některým navrhovaným pravidlům (např. aby vyznání vin, slovo milosti a vyznání víry byly samostatným prvkem každých bohoslužeb). Tato zjištění vedla POLit k úpravě pořádků směrem k větší variabilitě, avšak stále v mezích toho, co pokládá za teologicky a liturgicky legitimní.

V nově navrhovaném pořadu I (dříve A) tak oproti původnímu návrhu došlo například k těmto změnám: vyznání vin nemusí být vždy samostatný prvek, ale může být obsaženo ve vstupní modlitbě; vyznání víry může být vyjádřeno také jiným způsobem než recitací Apostolika či Nicaena, např. zpěvem vhodné písně; píseň mezi vstupní modlitbou a prvním čtením je vypuštěna apod. Ukázalo se také, že zařazení slova k dětem natolik závisí na místních podmínkách, že je lepší je z pořadů vypustit a jeho umístění ponechat na rozhodnutí staršovstev. Stejně tak i ztvárnění vstupu do bohoslužebného prostoru či způsob nakládání s chlebem a vínem při slovech ustanovení jsou otevřené různým

přístupům. Sbírká může být zařazena po sborových ohlášeních nebo na jiném místě podle místních zvyklostí.

Východiska pro novou agendu

POLit usiluje o to, aby navrhované pořady byly nejen ve vztahu ke stávající praxi, ale také aby odpovídaly určitému teologickému porozumění bohoslužbám. Navazuje přitom na pojetí bohoslužby v reformační tradici, které ilustruje výrok Martina Luthera z jeho kázání při otevření zámecké kaple v Torgau: „Tento dům nebyl postaven pro nic jiného, než aby náš milý Pán sám s námi mluvil svým svatým Slovem – a my naopak mluvili s ním svou modlitbou a chvalozpěvem.“ (WA 49, 588) Podstatou bohoslužeb je vzájemná komunikace, Boží promlouvání k nám a naše odpovídání Bohu, dění, při kterém nasloucháme a přijímáme a na němž se také aktivně podílíme, když se modlíme, zpíváme, vykládáme Písmo, dáváme.

V bohoslužbách se ve jménu Ježíše Krista setkávají lidé, kteří spoléhají na jeho zaslíbení (Mt 18, 20), s pomocí Ducha svatého vyjadřují svůj konkrétně žitý vztah k Bohu, k ostatním lidem i k okolnímu světu a společně jej oslavují. V bohoslužbě se náš pohled obrací do minulosti, když si připomínáme Boží dílo stvoření, spasení v Kristu a provázení Duchem svatým. Díky němu nově vnímáme svou přítomnost a s nadějí hledíme do budoucnosti. Ve světle evangelia spatřujeme svou porušenost a bídu světa i osvobozující působení Boží milosti a cestu otevřenou k záchraně. Bohoslužba je oslavou, na niž se podílí celé shromáždění, ale také událostí, která se odehrává v očekávání na Boží oslovení a jednání. Proto v ní společně prosíme o to, aby se evangelium dotýkalo lidských srdcí, proměňovalo nás i celé stvoření, dokud v plnosti nepřijde Kristovo království.

Toto teologické východisko se promítá do navrhovaných pořádků i vzorových bohoslužebných textů. Spolu s ním chce nová agenda zohlednit duchovní a liturgické tradice, na něž ČCE navázala při svém vzniku a které jsou v ní v současné době již namnoze promíseny: tradici husitskou, českobratrskou, reformovanou a luterskou. Zároveň chce mít na zřeteli současnou praxi jiných církví a reflektovat nové poznatky z oblastí, jichž se liturgická práce dotýká, z ekumeniky, dějin liturgie, liturgické teologie, teorie komunikace, teorie o znacích apod. POLit proto ve svém nynějším návrhu zařazuje tři bohoslužebné pořady, které se pokoušejí pokrýt šíří tradic, s nimiž se v ČCE setkáváme. Zároveň se každému pořadu ponechává určitý liturgický svéráz a styl.

Bude na rozhodnutí staršovstev a sborů, jakou konečnou podobu vtisknou svým bohoslužbám. Záměrem agendy není vést k uniformitě a zavádět jednotné formuláře. Nová agenda chce sloužit sborům, kazatelům a kazatelkám jako pomůcka k orientaci v oblasti bohoslužby a ukázka vzorového materiálu. Tak ostatně definuje status agendy Řád sborového života: „Vzory bohoslužebných pořádků a příslušné pokyny obsahuje Agenda (bohoslužebná kniha církve).“ (ŘSZ čl. 1/5) Nová agenda chce být knihou otevřenou – jak vůči rozmanitým bohoslužebným tradicím v rámci ČCE, tak vůči liturgickému bohatství staré církve a církví v ekumeně. Usiluje o to, aby spíše popisovala, než předepisovala podobu bohoslužeb a uváděla legitimní možnosti bohoslužebného slavení.

Tvůrci nových bohoslužebných pořádků si přejí, aby nová agenda byla sborům pomocí na cestě ke sdílení víry a oslavě Božího jednání s námi. Současně si uvědomují, že to hlavní, o co v bohoslužbách jde, není navoditelné sebelepším liturgickým formulářem. Kristus se s námi v bohoslužbách setkává bez ohledu na to, zda jsou liturgicky prosté či bohaté, liberální či konzervativní. Toto vědomí vymezuje hranice naší liturgické práce. Zároveň nás však nezbavuje úkolu stále znovu promýšlet, co se při bohoslužbách děje a jakým způsobem můžeme tomuto dění propůjčit srozumitelný výraz.

Vysvětlení k pořadům I, II, III

POLit předkládá tři bohoslužebné pořady, označené čísly I, II, III.

- **Pořad I** vychází z formuláře A v *Agendě ČCE* (1983), který navázal na někdejší „pořádek prostý“ a „první způsob vysluhování“ z *Knihy modliteb a služebnosti* (1939, 21953). Tyto pořadky vyrůstaly z tradice církve reformované, v jejíž agendě z roku 1881 se snoubily vlivy agendy Jednoty bratrské z roku 1612 (znovu vydané Josefem Kubešem r. 1869) a agendy falcké (1563). Pořad I má blízko k pořádkům reformovaných církví, které navazují na tzv. predikantskou bohoslužbu.

- **Pořad II** vznikl kombinací formulářů A a D2 z *Agendy ČCE* a podobá se současným formulářům evangelických unionovaných církví v zahraničí. Může mít liturgicky prostší i rozvinutější podobu zařazením fakultativních prvků. Má na zřeteli ekumenický rozměr, umožňuje vést rozhovor ve sboru o konkrétním umístění některých částí a prvků.
- **Pořad III** navazuje na formuláře D1 a D2 z *Agendy ČCE*, které rozvíjely „rozmanitější způsob bohoslužby“ a „druhý způsob vysluhování“ z *Knihy modliteb a služebnosti*. Má nejbližší k bohoslužbě světového luterství, navazující na mešní pořádek.

Vysvětlení k jednotlivým částem bohoslužeb

Základní prvky bohoslužeb souhrnně vyjadřuje rámcový bohoslužebný řád ČCE, který uvádí, že „obsahem bohoslužeb je čtení Písma svatého Starého i Nového zákona, kázání evangelia na základě Písma, vysluhování svátostí křtu a svaté večeře Páně, vyznávání víry, vyznávání vin, společné modlitby chval, díky i přímlyv, společné sdílení, osvědčování obětavosti a solidarity.“ (*Řád sborového života ČCE*, čl. 1: *Bohoslužebná shromáždění*). Všechny tyto prvky mají být v bohoslužebných pořádcích ČCE nějakým způsobem zastoupeny. (Vysluhování svátosti křtu bude pojednáno v jiné části agendy. Určovat četnost konání večeře Páně je v kompetenci staršovstev sborů, proto je v pořádech vyznačena hranatými závorkami jako prvek fakultativní.)

Jednotlivým prvkem pořadů I, II a III je jejich základní struktura. Oproti *Agendě ČCE*, která bohoslužbu člení na pět sekvencí, se POLit nakonec přiklonil ke strukturování bohoslužby na čtyři části. V ohnisku bohoslužby stojí zvěstování a večeře Páně, které jsou orámovány úvodní a závěrečnou částí. Tuto základní strukturu nalezneme v bohoslužebných knihách řady domácích i zahraničních církví, takže její přijetí má rovněž ekumenický rozměr. Pro označení jednotlivých částí bohoslužby POLit zvolil názvy, které užívají německé a švýcarské agendy a s nimiž – v návaznosti na zpěvník švýcarské reformované církve – pracuje také nový evangelický zpěvník ČCE:

1. Vstup a vzývání,
2. Zvěstování a vyznání,
3. Večeře Páně,
4. Poslání a požehnání.

(Názvy nejsou výčtem liturgických prvků, které daná část obsahuje, nýbrž usilují postihnout smysl příslušné části jako celku.)

Tato základní čtyřčlenná struktura je společná všem bohoslužebným pořadům, v konkrétním uspořádání prvků v rámci této struktury jsou možné (určité) variace. Technicky bylo pro vyznačování variabilních prvků užito systému značení, který je běžný v zahraničních agendách. Hranatými závorkami [...] je vyznačen fakultativní prvek, tedy prvek, který může být vynechán. Špičatými závorkami <...> je vyznačen prvek, který se v bohoslužebném pořadu může uplatnit na daném místě, pokud se neuplatnil jinde (zpravidla dříve).

Vstup a vzývání: V úvodní části bohoslužeb se odehrává přechod z všedního dne do slavnosti, z individuality do společenství, z jednoho prostoru do jiného. Vše, co zde zaznívá v modlitbách a písních – chvála a děkování, vyznání vin a slovo milosti, prosby o Ducha svatého –, je přípravou k tomu, co bude následovat. Horizont Božího příklonu k Izraeli a skrze Krista ke všem lidem se prostupuje s horizontem přítomného shromáždění a jeho aktuálním očekáváním.

Zvěstování a vyznání: V samém ohnisku bohoslužeb stojí čtení Písma a na jeho výkladu založené kázání, které posluchačům pomáhá porozumět skutečnostem světa, životu i sobě samým ve světle evangelia. Svou řečí se kazatel/ka vřazuje do proudu svědků a interpretů Božího zjevení v Ježíši Kristu. Kázání evangelia se děje s důvěrou v zaslíbení, že se k němu Bůh přizná svým Duchem a probudí, obnoví a posílí víru posluchačů. Shromáždění na zvěstované slovo odpovídá rozmanitými způsoby: vyznáním vin, vzájemným smířením, vyznáním víry nebo také přímlyvnou modlitbou a sbírkou.

Večeře Páně: „Ve večeři Páně vzkříšený Kristus dává sám sebe ve svém těle a své krvi, jež byly vydány za všechny, skrze slovo svého zaslíbení s chlebem a vínem. Poskytuje nám tak odpuštění hříchů a osvobozuje nás k novému životu z víry. Dává nám znovu zakusit, že jsme údy jeho těla. Sílí nás ke službě lidem. Když slavíme večeři Páně, zvěstujeme Kristovu smrt, skrze kterou Bůh smířil

svět se sebou. Vyznáváme, že vzkříšený Pán je mezi námi přítomen. V radosti, že Pán přišel k nám, očekáváme jeho příchod ve slávě.“ (*Leuenberská konkordie*, 1973, 15–16.) Liturgicky lze toto dění ztvárnit rozmanitými způsoby.

Poslání a požehnání: V závěrečné části bohoslužeb je shromáždění, které načerpalo posilu, potěšení, povzbuzení či napomenutí ze slyšení slova a hmatatelné ujištění o Boží milosti u Kristova stolu, vysíláno k bohoslužbě všedního dne. Sborová oznámení přinášejí informace organizačního charakteru, ale také propojují zvěst kázání s konkrétní situací sboru, posilují vědomí sounáležitosti, inspirují k modlitbě. Odpovědí poslušné a vděčné víry na slyšení Kristova evangelia je sbírka a přímluvná modlitba, v níž se shromáždění modlí za církve, svět, trpící i místní společenství. Slova poslání povzbuzují k tomu, aby naše bohoslužba měla své pokračování v každodenním životě. Požehnání vyhláší shromážděnému lidu jistotu Boží blízkosti.

Přehlednou tabulku s výčtem jednotlivých prvků a bližší vysvětlení k jejich užití v rámci pořadu I, II a III připojujeme v příloze.

Poznámka k vzorovým bohoslužebným formulářům

Předkládané bohoslužebné formuláře k pořadům I, II a III obsahují texty, které slouží jako ukázka, vzor a inspirace pro vlastní tvorbu, nikoli jako závazné znění. Pocházejí z rozmanitých zdrojů. Jsou inspirovány současnou tvorbou farářů a farářek ČCE, *Agendou ČCE* (1983), texty českých i zahraničních agend (např. *Evangelisches Gottesdienstbuch*, 1999; *Reformierte Liturgie*, 1999; *Book of Common Worship*, 1993; *Římský misál*). Zpravidla uvádějí pro jednotlivé prvky dva až tři vzorové texty. Vedle těchto formulářů bude nová agenda obsahovat ještě oddíl s alternativními texty k výběru (např. vstupní modlitby, vyznání vin, slova milosti, modlitby k večeři Páně, přímluvné modlitby apod.), které POLit průběžně shromažďuje.

Seznam příloh:

Přehled pořadů pro nedělní a sváteční bohoslužby
 Pořad bohoslužby s večeří Páně I
 Pořad bohoslužby s večeří Páně II
 Pořad bohoslužby s večeří Páně III
 Formulář bohoslužby s večeří Páně I
 Formulář bohoslužby s večeří Páně II
 Formulář bohoslužby s večeří Páně III

PŘEHLED POŘADŮ PRO NEDĚLNÍ A SVÁTEČNÍ BOHOSLUŽBY

POŘAD I	POŘAD II	POŘAD III
[Zvonění zvonů]	[Zvonění zvonů]	[Zvonění zvonů]
VSTUP A VZÝVÁNÍ	VSTUP A VZÝVÁNÍ	VSTUP A VZÝVÁNÍ
Hudba ke vstupu	Hudba ke vstupu	Hudba ke vstupu
	Trojiční votum	Trojiční votum
Pozdrav	Pozdrav	
Vstupní slovo	Vstupní slovo	Adjutorium
		Pozdrav
Píseň (žalm)	Píseň	Píseň
Vstupní modlitba s vyznáním vin	Vyznání vin	Vyznání vin
	[Kyrie]	Kyrie
[Slovo milosti]	Slovo milosti	Slovo milosti
		Gloria
	Vstupní modlitba (kolekta)	Kolekta
	[Píseň]	
ZVĚSTOVÁNÍ A VYZNÁNÍ	ZVĚSTOVÁNÍ A VYZNÁNÍ	ZVĚSTOVÁNÍ A VYZNÁNÍ
První čtení Písma	První čtení Písma	První čtení Písma (Starý zákon)
Píseň	Píseň (žalm)	Žalm (recitovaný či zpívaný)
Druhé čtení Písma	Druhé čtení Písma	Druhé čtení Písma (epištola)
		Píseň (zpěv Haleluja)
		Třetí čtení Písma (evangelium)
Kázání	Kázání	Kázání
[Modlitba po kázání]	[Modlitba po kázání]	[Modlitba po kázání]
<Vyznání vin>	<Vyznání vin>	
	<Kyrie>	
<Slovo milosti>	<Slovo milosti>	
<Pozdravení pokoje>	<Pozdravení pokoje>	
[Vyznání víry]	Vyznání víry	Vyznání víry
Píseň	Píseň	Píseň
		Sborová oznámení a ohlášení
		Přímělná modlitba
		Modlitba Páně
		Sbírka
		Píseň
[VEČEŘE PÁNĚ]	[VEČEŘE PÁNĚ]	[VEČEŘE PÁNĚ]
Slova ustanovení		
Modlitba k večeři Páně	Modlitba k večeři Páně (eucharistická modlitba)	Modlitba k večeři Páně (eucharistická modlitba)
Modlitba Páně	Modlitba Páně	<Modlitba Páně>
		[Pozdravení pokoje]
	[Lámání chleba]	
	[Agnus Dei]	Agnus Dei
Pozvání	Pozvání	Pozvání
Vysluhování	Vysluhování	Vysluhování
Propuštění	Propuštění	Propuštění
[Pozdravení pokoje]	[Pozdravení pokoje]	
Modlitba po přijímání	Modlitba po přijímání	Modlitba po přijímání
[Píseň]	[Píseň]	[Píseň]
POSLÁNÍ A POŽEHNÁNÍ	POSLÁNÍ A POŽEHNÁNÍ	POSLÁNÍ A POŽEHNÁNÍ

Sborová oznámení a ohlášení	Sborová oznámení a ohlášení	<Sborová oznámení a ohlášení>
Sbírka	Sbírka	
Přímlovná modlitba	Přímlovná modlitba	
<Modlitba Páně>	<Modlitba Páně>	
Poslání	Poslání	Poslání
Požehnání	Požehnání	Požehnání
Píseň	Píseň	Píseň
Hudba k vycházení	Hudba k vycházení	Hudba k vycházení
<Sbírka>	<Sbírka>	<Sbírka>

Užité značky:

[...] – hranatými závorkami je vyznačen prvek, který může být vynechán

<...> – špičatými závorkami je vyznačen prvek, který se v bohoslužebném pořadu uplatní na daném místě, pokud nebyl zařazen jinde (ať dříve nebo později)

(...) – v kulatých závorkách je uvedena bližší specifikace prvku

/ – lomítkem jsou vyznačeny alternativy

POŘAD BOHOSLUŽBY S VEČERÍ PÁNĚ I

[Zvonění zvonů]	Zvonění zvonů svolává k bohoslužbě.
VSTUP A VZÝVÁNÍ	
Hudba ke vstupu	Bohoslužba je otevřena hudbou. Preludium na varhany či jiný vhodný hudební nástroj může nahradit zpěv pěveckého sboru.
Pozdrav	Předsedající pozdraví shromáždění slovy liturgického pozdravu. Shromáždění na pozdrav odpovídá slovy „Amen“, popř. „I s tebou“.
Vstupní slovo	Vstupní biblické slovo je výrazem chvály či vyznáním shromážděné církve. Je vybráno se zřetelem k období církevního roku nebo v souvislosti s ostatními biblickými texty dané bohoslužby. Mohou to být slova ze žalmů nebo jiné vhodné biblické verše. Při zvláštních příležitostech může po liturgickém pozdravu nebo po vstupním slovu následovat stručné přivítání a uvedení do bohoslužby.
Píseň (žalm)	Shromáždění zpívá společnou píseň, tradičně žalm či žalmovou píseň, kterou se připojuje k chvalozpěvu Izraele a celého stvoření. Vhodná je také píseň vyjadřující chválu, ranní píseň či píseň s vazbou k období církevního roku.
Vstupní modlitba s vyznáním vin	Vstupní modlitba obsahuje chvály a díkůvzdání za Boží spásný příklon k člověku a ke světu, vyznání vin a prosbu o odpuštění, prosbu o působení Ducha svatého a slyšení slova. Je možno užít také jiných forem vstupní modlitby: modlitbu strukturovanou trojičně či modlitbu vycházející ze situace účastníků. Pokud po kázání následuje samostatné vyznání vin, neměla by vstupní modlitba prvek vyznání vin duplikovat.
[Slovo milosti]	Po modlitbě s vyznáním vin může být zařazeno slovo milosti, kterým předsedající zvěstuje Boží milost a odpuštění. Zpravidla se užívá biblických veršů. Shromáždění se k němu připojuje hlasitým „Amen“.
ZVĚSTOVÁNÍ A VYZNÁNÍ	
První čtení Písma	Lektor/ka, kterým / kterou může být po předchozí domluvě kdokoli ze shromáždění, čte z Písma vybraný oddíl. Perikopa je zvolena s ohledem na kázání, období liturgického roku nebo bohoslužebnou příležitost. Doporučuje se volit čtení ze Starého zákona, káže-li se na novozákonní text, a opačně. Čtení je uvedeno ohlášením příslušného biblického oddílu a může být zakončeno pevnou formulí.

Píseň	Píseň po prvním čtení je odpovědí na obsah slyšeného nebo se vztahuje k období v církevním roce nebo je prosbou za správné slyšení Božího slova. Vhodné jsou jak chvalozpěvy a díky, tak vyzývání a prosby o Ducha svatého.
Druhé čtení Písma	Druhé čtení Písma je zpravidla základem kázání. Čtení by mělo zahrnovat souvislejší biblický oddíl, a to i v případě, že se kazatel/ka bude věnovat pouze jednomu z veršů nebo dílčí myšlence oddílu. Může je uvést krátkou modlitbou.
Kázání	Kázání je zvěstování evangelia, které se opírá o výklad biblického textu. Volba textu pro kázání je v ČCE volná, ale kazatel/ka se může inspirovat existujícími soubory perikop či průběžně kázat na souvislejší celky biblických textů.
[Modlitba po kázání]	Kázání může vyústit v modlitbu, která svým obsahem reaguje na zvěst kázání, proto může mít různý charakter (poděkování, prosba o sílu k následování, vyznání...). Shromáždění se k ní připojuje hlasitým „Amen“. Před touto modlitbou nebo po ní je možno zařadit chvíli ticha, případně hudební interludium.
<Vyznání vin>	Po modlitbě nebo místo ní může následovat vyznání vin, pokud nebylo zařazeno ve vstupní modlitbě. Má formu kající modlitby nebo zpovědních otázek, na které shromáždění odpovídá.
<Slovo milosti>	V návaznosti na vyznání vin předsedající zvěstuje Boží milost a odpuštění, zpravidla vhodně zvoleným biblickým veršem. Shromáždění se k němu připojuje hlasitým „Amen“.
<Pozdravení pokoje>	Po vyznání vin a slovu milosti může být zařazeno pozdravení pokoje. Na znamení odpuštění a smíření si účastníci bohoslužby podávají ruku a přejí si navzájem pokoj, který nám dává Kristus.
[Vyznání víry]	Na zvěstované slovo odpovídá shromáždění vyznáním víry, a to nejčastěji v podobě společně recitovaného či zpívaného Apoštolského, popř. Nicejsko-cařihradského vyznání. V případě užití zpívaného vyznání víry je další píseň vypuštěna.
Píseň	Píseň po kázání tematicky navazuje na kázání, odpovídá na ně nebo rezonuje s vyznáním víry, případně směřuje k večeři Páně.
[VEČEŘE PÁNĚ]	
Slova ustanovení	Slova ustanovení zasazují večeři Páně do kontextu Ježíšova příběhu. Mohou to být doslovné citace z evangelií (Mt 26, 26–29; Mk 14, 22–25; L 22, 19–20) nebo z 1K 11, 23–26. Recitaci slov ustanovení je možno na příslušných místech doprovodit gestem pozdvižení chleba a kalicha.
Modlitba k večeři Páně	Modlitba k večeři Páně, kterou pronáší předsedající, obsahuje děkovnou připomínku Božích skutků a prosbu o Ducha svatého. Shromáždění na ni odpovídá „Amen“.
Modlitba Páně	Celé shromáždění se hlasitě modlí modlitbu Páně. Lze ji také zpívat, v nepísňové úpravě i jako písňovou parafrázi.
Pozvání	Předsedající pozve k účasti na večeři Páně slovy vhodných biblických veršů či jejich parafrázemi.
Vysluhování	Vysluhování probíhá zpravidla rozdělením chleba a vína účastníkům v kruhu. Spolu s předsedajícím se na rozdělení mohou podílet další pomocníci. V průběhu vysluhování zpívá shromáždění vhodné písně, zní zpěv sboru, varhanní či jiná instrumentální hudba nebo je ticho.
Propuštění	Předsedající propouští jednotlivé kruhy účastníků zvolenými biblickými verši a/nebo např. slovy „Jděte v pokoji“.
[Pozdravení pokoje]	Po propuštění může být zařazeno pozdravení pokoje. Jiné možné umístění pozdravu pokoje v rámci večeře Páně je na začátku eucharistické liturgie nebo bezprostředně před přijímáním.
Modlitba po přijímání	Modlitba po přijímání vyjadřuje vděčnost za přijatá dobrodiní Kristova stolu a prosby o jejich působení ve všedním životě, službě či misii. Na místě modlitby

	Ize také použit Ž 103 nebo jiný děkovný žalm, popř. Simeonův chvalozpěv (L 2, 29–32).
[Píseň]	Shromáždění zpívá píseň po přijímání, která má děkovný charakter.
POSLÁNÍ A POŽEHNÁNÍ	
Sborová oznámení a ohlášení	Ve sborových oznámeních a ohlášení pověřený účastník bohoslužby (zpravidla některý z presbyterů) informuje o dění ve sboru, seniorátu, církvi i ekumeně a o budoucích akcích, oznamuje účel sbírky. Je možné dát prostor aktuálním oznámením z pléna, pozdravům apod. K událostem a osobám zmíněným v ohláškách se může vztáhnout následující přímlovná modlitba.
Sbírka	Sbírku je možné konat během oznámení, za zpěvu písně nebo za doprovodu hudby. Sbírka s ohledem na místní zvyklosti může být zařazena i jinde.
Přímlovná modlitba	V přímlovné modlitbě se společenství věřících modlí zástupně za celé stvoření. Účastníci bohoslužeb mohou být do přímlov zapojeni přednášením jednotlivých proseb i společnými aklamacemi. Je možno volit rozmanité formy.
<Modlitba Páně>	Shromáždění se společně nahlas modlí modlitbu Páně, pokud nebyla zařazena v rámci večere Páně.
Poslání	Jako slova poslání slouží krátké biblické oddíly, které připomínají Boží dobrodiní a obdarování a vybízejí k odpovídající životní praxi (např. parenetické oddíly z epistol).
Požehnání	Předsedající uzavírá bohoslužbu požehnáním. Zpravidla se užívají formulace požehnání z Písma či křesťanské tradice. Požehnání je doprovázeno gestem vztažených rukou, v některých sborech znamením kříže. K požehnání se shromáždění hlasitě přidává slovem „Amen“.
Píseň	Závěrečná píseň má charakter odpovědi na přijaté slovo a svátost, poslání a požehnání.
Hudba k vycházení	Po písni může následovat postludium, které účastníci vyslechnou vsedě, nebo hudba k vycházení.
<Sbírka>	Shromáždění vykoná sbírku, pokud nebyla zařazena dříve.

POŘAD BOHOSLUŽBY S VEČERÍ PÁNĚ II

(Pro prvky, u nichž není uveden žádný komentář, platí vysvětlení z pořadu I.)

[Zvonění zvonů]	
VSTUP A VZÝVÁNÍ	
Hudba ke vstupu	
Trojčinní votum	Trojčinní formule připomíná, že vše, co bude následovat, se bude dít ve jménu trojjediného Boha, v jehož jméno jsme byli pokřtěni. Shromáždění odpovídá společným „Amen“.
Pozdrav	
Vstupní slovo	
Píseň	
Vyznání vin	Vyznání vin má formu kající modlitby.
[Kyrie]	Shromáždění se k vyznání vin připojuje slovy: „Pane, smiluj se nad námi, Kriste, smiluj se nad námi, Pane, smiluj se nad námi.“ Místo recitovaného Kyrie lze zařadit jeho zhudebnění či písňovou parafrázi (např. EZ 494 sl. 3, NEZ 0572).
Slovo milosti	Předsedající zvěstuje Boží milost a odpuštění, zpravidla vhodně zvoleným biblickým veršem.
Vstupní modlitba (kolekta)	Předsedající přednese vstupní modlitbu. Pokud bylo zařazeno vyznání vin se slovem milosti, je vhodnější krátká kolekta. V opačném případě může mít modlitba rozvinutější podobu a sledovat např. trojičnní strukturu nebo vycházet ze situace účastníků.

[Píseň]	Po modlitbě může následovat zpěv písně, která má oslavný charakter (Gloria-píseň). Pokud je v této části zařazeno slovo dětem, může to být také píseň vhodná ke zpěvu s dětmi.
ZVĚSTOVÁNÍ A VYZNÁNÍ	
První čtení Písma	
Píseň (žalm)	Písni mezi čtením může být také žalm či jeho parafráze.
Druhé čtení Písma	
Kázání	
[Modlitba po kázání]	
<Vyznání vin>	Pokud vyznání vin nebylo zařazeno po první písni, je zařazeno na tomto místě. Může mít formu kající modlitby nebo zpovědních otázek, na které shromáždění odpovídá.
<Kyrie>	Na vyznání vin může sbor navázat recitací či zpěvem Kyrie.
<Slovo milosti>	Po vyznání vin následuje slovo milosti. Předsedající zvěstuje Boží milost a odpuštění zpravidla vhodně zvoleným biblickým veršem, na které shromáždění odpovídá společným „Amen“.
<Pozdravení pokoje>	Po vyznání vin se slovem milosti může být zařazeno pozdravení pokoje. Účastníci bohoslužby si na znamení odpuštění a smíření podají ruku se slovy „Pokoj tobě“.
Vyznání víry	Na zvěst kázání odpovídá shromáždění vyznáním víry, a to nejčastěji v podobě společně recitovaného či zpívaného Apoštolského nebo Nicejsko-cařihradského vyznání. V případě užití zpívaného vyznání víry je další píseň vypuštěna.
Píseň	
[VEČEŘE PÁNĚ]	
Modlitba k večeři Páně (eucharistická modlitba)	Po připravení chleba a vína na stole Páně předsedající pronáší eucharistickou modlitbu, v jejímž jádru stojí chvála a díkyvzdání za Boží dílo stvoření a vykoupení v Kristu a prosby o Ducha svatého. Ve své tradiční podobě zahrnuje následující prvky, z nichž některé je možno vynechat:
• Preface	Předsedající vyzve shromáždění k chvalořečení. Tradičně se užívá úvodní dialog: „Vzhůru srdce!“ – „Máme je u Pána.“ atd. Místo dialogické formy je možno užít parafráze, např.: „Pozdvihněme svá srdce k Hospodinu, Bohu našemu, vzdávejme mu díky.“ Poté předsedající pokračuje chválou za konkrétní Boží jednání, formulovanou obvykle se zřetelem k období církevního roku. Může být zakončena plynulým přechodem ke společnému chvalozpěvu.
• [Sanctus]	Slovy andělského chvalozpěvu „Svatý, svatý, svatý Hospodin zástupů...“ (Iz 6,3) se shromáždění připojuje k nebeské bohoslužbě. Aklamaci lze také zpívat (např. EZ 159 sl. 3, 641 sl. 2, NEZ 0632).
• Anamneze	Předsedající pokračuje děkovným připomínáním Božích skutků, které může být pojato široce jako rekapitulace dějin spásy od stvoření, přes příběh Izraele až ke Kristu, nebo úzce se zaměřením na příběh Ježíše Krista a novou smlouvu uzavřenou v jeho oběti.
• Slova ustanovení	Anamneze plynule přechází do slov ustanovení, která jsou součástí modlitební řeči k Bohu. Také však mohou být z modlitebního rámce vyjmuta a přednesena samostatně jako zvěstování namířené k lidu.
• [Tajemství víry]	Na výzvu slov ustanovení zvěstovat smrt Páně, dokud nepřijde, shromáždění odpovídá starobyloú aklamací: „Tvou smrt zvěstujeme, tvé vzkříšení vyznáváme, na tvůj příchod čekáme.“ Jiné místo, kde může být zařazena, je bezprostředně před přijímáním.

• Epikleze	Předsedající pokračuje prosbou o vstup Ducha svatého do dění večere Páně, o posvěcení darů pro společnou hostinu a spojení účastníků večere Páně s Kristem i mezi sebou navzájem.
• [Doxologie]	Eucharistická modlitba je zakončena trojičně formulovanou doxologií. Pokud následuje modlitba Páně, doxologii lze vynechat.
• Amen	Shromáždění se k modlitbě připojuje společným „Amen“.
Modlitba Páně	
[Lámání chleba]	Po modlitbě Páně může být zařazen úkon lámání chleba. Předsedající recituje parafrázi apoštolových slov z 1 K 10, 16 („Chléb, který lámeme, je naší účastí na těle Kristově. Kalich požehnání, za nějž děkujeme, je naší účastí na krvi Kristově.“) Slova doprovází rozlomením chleba a lehkým pozdvižením kalicha.
[Agnus Dei]	Shromáždění vyjadřuje svou pokoru a důvěru v Boží odpuštění modlitbou vycházející z J 1, 29: „Beránku Boží, který snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi... daruj nám pokoj“, nebo zazpívat odpovídající písňovou parafrázi (např. EZ 302, NEZ 0608).
Pozvání	
Vysluhování	Předání chleba a kalicha může vysluhující doprovodit vhodnými slovy, např.: „Tělo Kristovo za tebe vydané.“ „Krev Kristova za tebe prolitá.“ Přijímající na ně odpovídá slovem „Amen“.
Propuštění	
[Pozdravení pokoje]	Po propuštění lze zařadit pozdravení pokoje, pokud nebylo zařazeno dříve.
Modlitba po přijímání	
[Píseň]	
POSLÁNÍ A POŽEHNÁNÍ	
Sborová oznámení a ohlášení	
Sbírka	
Přímělná modlitba	
<Modlitba Páně>	
Poslání	
Požehnání	
Píseň	
Hudba k vycházení	
<Sbírka>	

POŘAD BOHOSLUŽBY S VEČEŘÍ PÁNĚ III

(Pro prvky, u nichž není uveden žádný komentář, platí vysvětlení z pořadu II, příp. I.)

[Zvonění zvonů]	
VSTUP A VZÝVÁNÍ	
Hudba ke vstupu	
Trojiční votum	
Adjutorium	Po trojičním votu přednese předsedající tzv. adjutorium (povzbuzení), které vychází z Ž 121,2: „Pomoc naše a počátek náš je ve jménu Hospodina.“ Shromáždění odpovídá slovy: „On učinil nebe i zemi, je věrný ve svém věčném milosrdenství a dílo svých rukou nikdy neopouští.“ Adjutorium může být zvoleno i z jiných částí Písma.
Pozdrav	
Píseň	
Vyznání vin	

Kyrie	
Slovo milosti	
Gloria	Shromáždění děkuje za přijaté odpuštění slovy andělského chvalozpěvu: „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj mezi lidmi, Bůh v nich má zalíbení.“ (L 2, 14) nebo hymnem Gloria. Místo recitovaného nebo zpívaného Gloria lze zařadit písňovou parafrází (např. EZ 157, EZ 158, NEZ 0297). Vynechává se v době adventní a postní.
Kolekta	
ZVĚSTOVÁNÍ A VYZNÁNÍ	
První čtení Písma (Starý zákon)	Lektor/ka čte z Písma oddíl, který je zpravidla vybrán ze Starého zákona. Čtení je možno doplnit dovětkem a odpovědí sboru.
Žalm (recitovaný či zpívaný)	Mezi prvním a druhým čtením Písma shromáždění recituje nebo zpívá žalm. Vhodná je rezponziální forma.
Druhé čtení Písma (epištola)	Lektor/ka čte z Písma oddíl, který je zpravidla vybrán z epištoly či Skutků apoštolských.
Píseň (zpěv Haleluja)	Mezi druhým a třetím čtením Písma shromáždění nebo kantor zpívá zpěv Haleluja (např. NEZ 0879, EZ 613). Vynechává se v době adventní a postní.
Třetí čtení Písma (evangelium)	Kazatel/ka čte z Písma oddíl, který je zpravidla vybrán z evangelia a slouží jako základ kázání.
Kázání	
[Modlitba po kázání]	
Vyznání víry	
Píseň	
Sborová oznámení a ohlášení	Koná-li se večere Páně, je možno ohlášení zařadit až za ni.
Přímělná modlitba	Následuje přímělná modlitba, do níž se podle možností zapojí účastníci shromáždění, ať již přednesem proseb nebo společnými akclamacemi.
Modlitba Páně	
Sbírka	Shromáždění vykoná sbírku, jejíž účel byl oznámen. Sbírku je možno konat za zpěvu následující písně. Podle místních zvyklostí může být zařazena jinde.
Píseň	
[VEČEŘE PÁNĚ]	
Modlitba k večeři Páně (eucharistická modlitba)	
• Preface	
• Sanctus	
• Anamneze	
• Slova ustanovení	
• [Tajemství víry]	
• Epikléze	
• [Doxologie]	
• Amen	
<Modlitba Páně>	
[Pozdravení pokoje]	
Agnus Dei	
Pozvání	
Vysluhování	
Propuštění	

Modlitba po přijímání	
POSLÁNÍ A POŽEHNÁNÍ	
<Sborová oznámení a ohlášení>	Koná-li se večere Páně, mohou být sborová oznámení a ohlášení zařazena až na tomto místě.
Poslání	
Požehnání	
Píseň	
Hudba k vycházení	
<Sbírka>	

FORMULÁŘ BOHOSLUŽBY S VEČERÍ PÁNĚ I

[Zvonění zvonů]

VSTUP A VZÝVÁNÍ

Hudba ke vstupu

Pozdrav

Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho i Pána Ježíše Krista.

Sbor: Amen.

nebo:

Milost našeho Pána Ježíše Krista a láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi vámi. (2 K 13, 13)

Sbor: I s tebou.

Vstupní slovo

Toto je den, který učinil Hospodin, jásejme a radujme se z něho. (Ž 118, 24)

nebo:

Pojďte, zaplesejme Hospodinu, oslavujme hlaholem skálu své spásy, vstupme před jeho tvář s díkyvdáním, oslavujme ho hlaholem žalmů! (Ž 95, 1–2)

Píseň (žalm)

Vstupní modlitba s vyznáním vin

Svatý Bože,

obracíme se k tobě jako k základu a tajemství všeho bytí.

Děkujeme ti, že jsme jeho součástí.

Děkujeme za dech života, za každý den prožitý na tomto světě, ať je zalitý sluncem nebo skrápěný deštěm.

Vždyť i v trápeních nás provázíš, i v bolesti a zármutku jsi s námi, tak jako jsi byl se svým Synem, Ježíšem Kristem,

ve chvíli jeho zrození i umírání.

Vyznáváme, že někdy bloudíme.

Vzдалujeme se tobě i těm, kterým bychom měli být nablízku.

Prosíme, odpusť.

Uč nás chodit cestou pravdy, lásky a pokoje.

Uč nás vidět svět jako tvé stvoření,

které navzdory jeho odcizení miluješ a voláš k sobě.

Tobě buď sláva a čest na věky věků.

Sbor: Amen.

[Slovo milosti]

Přijměte slovo milosti / Zvěstuji vám slovo milosti:

Bůh usmířil v Kristu svět se sebou. Nepočítá lidem jejich provinění a nám uložil zvěstovat toto smíření. (2 K 5, 19)

Sbor: Amen.

Nebo modlitba bez vyznání vin, vyznání vin je zařazeno jako samostatný prvek po kázání:

Bože,

o tvém díle vypravuje stvoření okolo nás,

nebesa, slunce, měsíc a hvězdy,

ne slovy, ale tím, že jsou, svou krásou.

O tvém díle vypravujeme i my,

když k tobě voláme v modlitbě,

když zpíváme novou píseň.

Žasneme nad darem života,

nad řádem tvého stvoření,

nad možností žít ve vztahu, v přátelství a v lásce,

nad pozváním být ve společenství s tebou

skrze tvého Syna Ježíše Krista.

Děkujeme za to vše.

A prosíme:

Naplňuj nás svým Duchem,

abychom měli sílu žít z tvé milosti.

Přemáhej naši slabost a obavy,

posiluj naši víru,

dávej nám odvahu tě vyznávat.

Ať dnes společně slyšíme tvé slovo,

ať mu porozumíme a přijmeme je do svých srdcí.

Sbor: Amen.

ZVĚSTOVÁNÍ A VYZNÁNÍ

První čtení Písma

Lektor/ka uvede čtení např. slovy:

Poslyšte slova Písma svatého z knihy / epištoly / evangelia ..., kapitoly ..., verše ...

Lektor/ka zakončí čtení pevnou formulí či dovětkem:

To jsou slova Písma svatého / proroka / apoštola / evangelia / čtení.

nebo:

Blaze těm, kteří slyší slovo Boží a zachovávají je.

Píseň

Druhé čtení Písma

Kazatel/ka může uvést druhé čtení krátkou modlitbou.

Bože, promlouvej k nám, chceme slyšet tvůj hlas.

Prosíme, obnov nás a uzdrav svým slovem.

Sbor: Amen.

Kazatel/ka uvede čtení např. slovy:

Základem dnešního kázání jsou slova Písma svatého z knihy / epištoly / evangelia ..., kapitoly, verše ...

nebo:

Druhé čtení je zapsáno v knize / epištole / evangeliu ..., kapitole ..., verše ...

Kazatel zakončí čtení pevnou formulí či krátkou modlitbou:

To jsou slova Písma svatého / proroka / apoštola / evangelia / čtení.

Kázání

[Modlitba po kázání]

K modlitbě po kázání se shromáždění připojí slovem „Amen“. Lze ji vynechat, pokud následuje vyznání vin.

<Vyznání vin>

Vyznání vin se zařazuje, pokud nebylo součástí vstupní modlitby.

V podobě kající modlitby:

Hospodine, svatý Bože,
ty jsi projevoval milosrdenství svému lidu,
odpouštěls mu všechny jeho hříchy.
Děkujeme, že i s námi máš trpělivost,
že i nad námi se slitováváš.
Ve svém Synu jsi nám otevřel svou náruč
a přijal jsi nás za své syny a dcery.
Svým Duchem proměňuješ naše myšlení
a uvádíš nás do svobody dětí Božích.
S lítostí vyznáváme,
že v této darované svobodě selháváme.
Necháváme se unést sami sebou,
vzdalujeme se cestě, po které bychom měli jít.
V tuto chvíli myslíme každý na svá provinění,
na to, čím jsme zarmoutili tebe i své blízké.
Litujeme nedobrych myšlenek, zlých slov i skutků
a s pokorou prosíme o tvé odpuštění.
Odejmi od nás naše úzkosti a neklid,
naplňuj naše srdce svou osvobozující přítomností.
Prosíme tě: Pane, smiluj se.

Sbor: Amen.

nebo:

Bože, náš Otče,
tvé slovo nám ukazuje, jak daleko jsme se vzdálili tvé vůli
a příkladu, který nám dal tvůj Syn.
V tuto chvíli myslíme každý na svá provinění.
Na to, čím jsme tebe a druhé zarmoutili.
Na myšlenky, kterými jsme se zbytečně obírali,
na slova, která jsme neměli vyslovit,
na skutky, za které se stydíme.
Myslíme i na to, co jsme neudělali, a udělat jsme měli.
Před tebou i před svými bratry a sestrami vyznáváme svůj hřích.
Toužíme po odpuštění a novém začátku.
Všichni, kdo se připojujete k tomuto vyznání, prostě: Pane, smiluj se.

Sbor: Pane, smiluj se.

Nebo v podobě otázek a odpovědí:

Pokořme se před svatým Bohem a v tichosti srdcí myslíme na svá provinění, na své nesplněné úkoly.
(Chvilě ticha.)

Vyznáváš, že jsi hříšný člověk a že před Boží tváří nejsi o nic lepší než druzí lidé? Přiznáváš, že spolu s nimi neseš vinu za bídu světa? – Jestliže tomu tak je, odpověz: Vyznávám.

Sbor: Vyznávám.

[I já vyznávám.]

Věříš, že Ježíš Kristus, Syn Boží, zápasil s mocnostmi zla a obětoval svůj život i pro tebe? / Jestliže ano, odpověz: Věřím.

Sbor: Věřím.

[I já věřím.]

Odpouštíš všem, kdo se proti tobě provinili? Jsi-li ochoten odpustit, vyznej: Odpouštím.

Sbor: Odpouštím.

[I já odpouštím.]

<Slovo milosti>

Slyšte slovo potěšení / Poslyšte slova, která nám zvěstují:

Hospodin je slitovný a milostivý, shovívavý, nejvyšší milosrdný; nenakládá s námi podle našich hříchů, neodplácí nám dle našich nepravostí. Jako se nad syny slitovává otec, slitovává se Hospodin nad těmi, kdo se ho bojí. (*Ž 103, 8.10.13*)

nebo:

Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. (*J 3, 16*)

Předsedající může vyzvat shromáždění k odpovědi na slovo milosti např. takto:

Všichni, kdo se odevzdáváme do rukou Božího milosrdenství, řekněme k tomu své „Amen“.

Sbor: Amen.

<Pozdravení pokoje>

Na znamení smíření a jednoty Kristova lidu si navzájem podejme ruce se slovy „Pokoj tobě“.

nebo:

Pozdravme se navzájem pozdravením pokoje.

[Vyznání víry]

Vyznejme svou víru slovy Apoštolského / Nicejsko-cařihradského vyznání víry / zpěvem písně ... (např. EZ 152, 602, 603 aj.):

Sbor: Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země.

I v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho, jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny, trpěl pod Ponciem Pilátem, byl ukřižován, umřel a byl pohřben, sestoupil do pekel, třetího dne vstal z mrtvých, vstoupil na nebesa, sedí po pravici Boha, Otce všemohoucího, odkud přijde soudit živé i mrtvé.

Věřím v Ducha svatého, svatou církev obecnou, společenství svatých, odpuštění hříchů, vzkříšení těla a život věčný. Amen.

Píseň

[VEČEŘE PÁNĚ]

Předsedající nebo presbyteři připraví chléb a víno na stole Páně.

Slova ustanovení

Jsme zváni ke Kristovu stolu, poslyšme slova ustanovení večeře Páně:

nebo:

Večeři Páně slavíme na základě Kristova ustanovení:

Pán Ježíš Kristus v tu noc, kdy byl zrazen,

vzal chléb, vzdal díky, lámal jej a řekl:

„Toto je mé tělo, které se za vás vydává;
to čiňte na mou památku.“

Stejně vzal po večeři i kalich a řekl:

„Tento kalich je nová smlouva, zpečetěná mou krví;
to čiňte, kdykoli budete pít, na mou památku.“

Kdykoli tedy jíte tento chléb a pijete tento kalich,
zvěstujete smrt Páně, dokud on nepřijde. (*1 K 11, 23–26*)

Modlitba k večeři Páně

Milosrdný Bože,
shromažďuješ nás a zveš nás do svého království.
Dostáváme od tebe chléb života, určený za pokrm celému světu.
Dostáváme od tebe kalich smlouvy, který dáváš ke spáse svého stvoření.
Když přistupujeme ke tvému stolu,
připomínáme si slova a skutky Ježíše Krista, jeho smrt i vzkříšení,
a s nadějí očekáváme jeho příchod ve slávě.
Prosíme, obnov svým Duchem naši víru.
Dej, aby tento chléb a toto víno byly znamením přítomnosti tvého Syna mezi námi.
Obnov vše v našich srdcích i ve světě, v němž se má zjevit tvá sláva.
[Skrze Ježíše Krista, našeho Pána,
který s tebou v jednotě Ducha svatého žije a kraluje
po všechny věky věků.]
Sbor: Amen.

nebo:

Bože, náš nebeský Otče,
radostně tě oslavujeme a děkujeme za tento svět,
který jsi stvořil dobrý a krásný
a který opatruješ přes jeho bolesti až do dne,
kdy přijde v plnosti tvé království.
Radostně tě oslavujeme a děkujeme za tvého Syna Ježíše Krista,
našeho Pána, který se zrodil v těle,
byl pokřtěn, pokoušen, proměněn,
odsouzen, ukřižován, vzkříšen z mrtvých, vyvýšen ve slávě.
Radostně tě oslavujeme a děkujeme za dech života,
za tvého Ducha, který nás učí říkat ti Otče,
který nás zbavuje úzkostí a probouzí naši víru.
A prosíme:
Naplňuj svým Duchem toto shromáždění,
požehnej nám tyto dary.
Všem, kteří se dělí o jeden chléb a kalich,
dej společenství s Kristem.
Posilni nás k pokorné a odvážné službě ve světě.
Obnov v nás naději, že jednou v plnosti přijde
tvé království spravedlnosti, lásky a pokoje.
[Tobě buď čest i sláva, na věky věků.]
Sbor: Amen.

Modlitba Páně

Společně volejme k Bohu, našemu Otci, jak nás to naučil náš Pán:

Sbor: Otče náš, který jsi v nebesích, posvět' se jméno tvé. Přijď království tvé. Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuveď nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. Neboť tvé je království i moc i sláva na věky. Amen.

Pozvání

Blaze těm, kdo jsou pozváni na svatbu Beránkovu. (Zj 19, 9a)

A nyní již pojd'te, neboť vše je připraveno.

nebo:

Pán praví: Pojd'te ke mně, všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout. (Mt 11, 28)

V radostné jistotě setkání s živým Pánem přistupujte k jeho stolu.

(V průběhu vysluhování budeme zpívat píseň ...)

Vysluhování

V průběhu vysluhování shromáždění zpívá, zní hudba nebo je ticho.

Propuštění

Ježíš řekl: „Já jsem ten chléb živý, který sestoupil z nebe; kdo jí z tohoto chleba, živ bude navěky.“ (*J 6, 51*) Jděte v pokoji.

nebo:

Radujte se v Pánu vždycky, znovu říkám, radujte se! Vaše mírnost ať je známa všem lidem. Pán je blízko. (*Fp 4, 4*) Pokoj Boží je s vámi.

[Pozdravení pokoje]

Podejme si navzájem ruce na znamení odpuštění, bratrství a jednoty Kristova lidu a pozdravme jeden druhého slovy: Pokoj tobě.

nebo:

Kristus žije a chce být zdrojem života pro každého z nás. Přijímejme, co nám nabízí, a žijme spolu v pokoji. – Pozdravme se navzájem pozdravením pokoje.

Modlitba po přijímání

Dobrořeč, má duše, Hospodinu, celé nitro mé, jeho svatému jménu!

Dobrořeč, má duše, Hospodinu, nezapomínej na žádné jeho dobrodiní!

On ti odpouští všechny nepravosti, ze všech nemocí tě uzdravuje, vykupuje ze zkázy tvůj život, věnčí tě svým milosrdenstvím a slitováním.

Hospodin je slitovný a milostivý, shovívavý, nejvyšš milosrdný.

Nenakládá s námi podle našich hříchů, neodplácí nám dle našich nepravostí.

Jak vysoko nad zemí je nebe, tak mohutně se klene jeho milosrdenství nad těmi, kdo se ho bojí; jak je vzdálen východ od západu, tak od nás vzdaluje naše nevěrnosti.

Jako se nad syny slitovává otec, slitovává se Hospodin nad těmi, kdo se ho bojí.

(Žalm 103, 1–4.8.10–13)

Sbor: Amen.

nebo:

Děkujeme ti, Bože, za vše, co nám dáváš.

Za tvé slovo, které nám přináší radost a útěchu,

za chléb a víno, ve kterých ses nám přiblížil.

Provázej nás ve všedních dnech, abychom si navzájem pomáhali a byli si oporou, jeden druhého si vážili a tebe ctili.

Skrze Ježíše Krista, našeho Pána.

Sbor: Amen.

nebo:

Otče, tys nás křtem povolal ze smrti k životu, dej, ať žijeme novým životem ve spojení s Kristem.

Tys nás s láskou přijal u svého stolu,

dej, ať stejně dokážeme přijímat druhé i sami sebe.

Ty nám dáváš svého Ducha,

dej, ať nás promění, promění a dá nám nově se nadechnout.

Sbor: Amen.

[Píseň]**POSLÁNÍ A POŽEHNÁNÍ****Sborová oznámení a ohlášení****Sbírka**

Sbírka probíhá během sborových ohlášení, za zpěvu písně nebo za doprovodu hudby.

Přímluvná modlitba

Milostivý Otče,

prosíme, ozývej se všem, kdo k tobě volají, dej se nalézt těm, kdo tě hledají. Neopouštěj svoji církev, ale provázej ji na všech cestách. Napravuj ji, když si hledí jen svých věcí. Navrať ji ke své pravdě, když ji opouští. Obnovuj v ní touhu po jednotě, když jí zmítají rozpory.

Prosíme o dar slova pro kazatelky a kazatele, ať evangelium z jejich úst zní srozumitelně na každém místě, v každém jazyce, při každé příležitosti. Dotkni se svým Duchem těch, kdo evangelium slyší, ať mu otevřou svá srdce a jsou jím osvobozeni k novému životu.

Potěš všechny, kdo se trápí a kdo trpí, ať svým vlastním zaviněním nebo cizím. Potěš je slovem naděje i pomocnou rukou těch, kdo jim slouží.

Projev se mocně ve světě. Proměňuj srdce pyšných, podněcuj mocné k zastavení válečných konfliktů, veď svět ke spravedlnosti a pokoji.

Přimlouváme se jeden za druhého i za tento sbor. Vše, co nám leží na srdci, vkládáme do tiché modlitby. *(Následuje chvíle ticha.)*

Pane, prosíme, vyslyš naše prosby – pro své milosrdenství a pro svou věrnost.

Sbor: Amen.

nebo:

Milostivý Bože,

tvůj Syn přišel do tohoto světa, aby ukázal tvou lásku ke každému člověku. I k těm, kterým nedokážeme pomoci, i k těm, kteří jsou na okraji zájmu. Prosíme za lidi, kteří se cítí sami a opuštěni, jimž chybí člověk, který je ochoten vyslechnout, pochopit a poradit. Nedovol, abychom žili vedle sebe a byli vůči sobě lhostejní. Voláme k tobě:

Sbor: Pane, smiluj se.

Prosíme za ty, kdo žijí s postižením nebo chronickou nemocí. Dávej jim sílu a trpělivost. I těm, kdo o ně pečují. Pomáhej každé dobré snaze o to, jak zlepšit a podpořit jejich život. Voláme k tobě:

Sbor: Pane, smiluj se.

Prosíme za lidi, kteří se dostali vlastní vinou nebo souhrou okolností na dno, na ulici, do nejrůznějších závislostí, do bezvýchodnosti. Pomáhej jim najít dostatek odhodlání i pomocnou ruku, aby se opět postavili na nohy. Voláme k tobě:

Sbor: Pane, smiluj se.

Prosíme za uprchlíky, azylanty, za ty, kdo pro bídu či ohrožení opouštějí svou zemi a své jistoty. Dej i nám odvahu být otevření a vstřícní k těm, kteří mezi námi hledají svůj nový domov. Voláme k tobě:

Sbor: Pane, smiluj se.

Prosíme za lidi, kteří pro stáří či nemoc ztrácejí schopnost postarat se o sebe. Pomáhej k tomu, aby jim byl dopřán důstojný život. Prosíme za práci charitativních organizací, za službu naší Diakonie. Dávej všem, kdo v nich pracují, moudrost, sílu a trpělivost. Voláme k tobě:

Sbor: Pane, smiluj se.

Prosíme za celou tvou církev, i za naši církev a náš sbor. Pomož nám, abychom nepřehlédli ty, kteří potřebují naše svědectví i pomoc. Voláme k tobě:

Sbor: Pane, smiluj se.

Prosíme za ty, kteří si o pomoc říci nemohou, za přírodu a všechno živé. Uč nás žít ohleduplně a soucitně. Voláme k tobě:

Sbor: Pane, smiluj se.

Prosíme za naše rodiny i práci, za dny, které máme před sebou. Ať tvé milosrdenství proměňuje nás a skrze nás i svět, ve kterém žijeme. O to tě prosíme skrze Ježíše Krista, našeho Pána.

Sbor: Amen.

<Modlitba Páně>

Pokud společná modlitba Páně nebyla součástí večere Páně, je zařazena na tomto místě.

Společně k tobě voláme slovy, která nás naučil tvůj Syn:

Sbor: Otče náš...

Poslání

Přijměte na cestu slova poslání:

Ať tě neopouští milosrdenství a věrnost!

Přivaž si je na hrdlo, napiš je na tabulku svého srdce.

Tak najdeš milost a uznání v očích Božích i lidských. *(Př 3, 3–4)*

nebo:

Vybízím vás, bratří, pro Boží milosrdenství,

abyste sami sebe přinášeli jako živou, svatou, Bohu milou obět';

to ať je vaše pravá bohoslužba. *(Ř 12, 1)*

nebo:

Buďte bdělí, stůjte pevně ve víře, buďte stateční a silní!

Všecko nechť se mezi vámi děje v lásce. *(1K 16, 13–14)*

Požehnání

Přijměte (do svých srdcí) požehnání / Zvěstuji vám Boží požehnání:

Kéž je nám Bůh milostiv a dá nám požehnání,

kéž nad námi rozjasní svou tvář!

Ať je známa na zemi tvá cesta,

mezi všemi pronárody tvoje spása! *(Ž 67, 2–3)*

nebo:

A pokoj Boží, převyšující každé pomyšlení,

bude střežit vaše srdce i mysl v Kristu Ježíši. *(Fp 4, 7)*

nebo:

A Bůh veškeré milosti, který vás povolal ke své věčné slávě v Kristu,

po krátkém utrpení vás obnoví, utvrdí, posílí a postaví na pevný základ.

Jemu náleží panství na věky věků! *(1 Pt 5, 10n)*

Sbor: Amen.

Píseň

Hudba k vycházení

<Sbírka>

Shromáždění vykoná sbírku, pokud se nekonala dříve.

FORMULÁŘ BOHOSLUŽBY S VEČERÍ PÁNĚ II

[Zvonění zvonů]

VSTUP A VZÝVÁNÍ

Hudba ke vstupu

Trojčinný votum

Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého.

Sbor: Amen.

Pozdrav

Milost našeho Pána Ježíše Krista, láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi vámi. (2 K 13, 13)

nebo:

Boží milost a pokoj ať je s vámi.

Sbor: I s tebou.

Vstupní slovo

Hospodine, Pane náš, jak vznešené je tvoje jméno po vší zemi!

Svou velebnost vyvýšil jsi nad nebesa. (Ž 8, 2)

nebo:

Zpívejte Hospodinu píseň novou, zpívej Hospodinu, celá země!

Zpívejte Hospodinu, dobrořečte jeho jménu, zvěstujte den ze dne jeho spásu. (Ž 96, 1–2)

Píseň

Vyznání vin

Není-li zařazeno Kyrie, odpoví shromáždění na kající modlitbu slovem „Amen“.

Přicházíme na tvé pozvání, Pane,

být s tebou, děkovat a prosit,

slyšet tvé slovo, přijímat od tebe, co nám dáváš.

A proto chceme nejprve odložit to, co vláčíme s sebou.

Začít přiznáním.

Vyznáváme, že jsme přemýšleli, mluvili a jednali
bez pochopení pro druhé lidi a pro tebe.

Vyznáváme, že jsme v mnohém zůstali dlužni.

Vyznáváme před tebou i před druhými svůj hřích.

Nechceme se sami ospravedlňovat,

ale své bližní i tebe prosíme o odpuštění

a sami chceme odpustit,

abychom mohli společně slavit Kristovo vzkříšení

a chválit tě čistým srdcem.

nebo:

Svatý Bože,

přicházíme k tobě se všemi stíny minulých dnů.

Vyznáváme před tebou i před druhými,

že jsme zhřešili

v myšlenkách, slovech i skutcích,

a nedělali jsme, co jsme dělat měli.

[Kyrie]

Společně prosíme:

Sbor: Pane, smiluj se nad námi. Kriste, smiluj se nad námi. Pane, smiluj se nad námi.

nebo:

Voláme k tobě: Pane, smiluj se.

Sbor: Pane, smiluj se. / Amen.

Slovo milosti

Přijměte slovo potěšení / Zvěstuji vám slovo milosti:

Ježíš Kristus, náš Pán, řekl: Pojdte ke mně, všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout. (*Mt 11, 28*)

nebo:

I kdyby ustoupily hory a pohnuly se pahorky, moje milosrdenství od tebe neodstoupí a smlouva mého pokoje se nepohne, praví Hospodin, tvůj slitovník. (*Iz 54, 10*)

Vstupní modlitba (kolekta)

Všemohoucí Pane, svatý Bože,

v každém čase nám dáváš zakusit svou blízkost.

Učíš nás poznávat tě, vyznávat i vzývat

jako jediného Pána, Stvořitele, Vykupitele a Utěšitele.

Utvrď v nás tuto důvěru navzdory všemu, co nás od tebe odvádí.

Skrze Ježíše Krista, tvého Syna,

který v jednotě s tebou a s Duchem svatým

žije a kraluje na věky věků.

Sbor: Amen.

nebo:

Bože náš,

ty jediný můžeš náš život uzdravit.

Proto tě prosíme:

Otevři nám uši, abychom zaslechli tvé slovo,

dotkni se našich rtů, abychom se přidali ke chvalozpěvu vykoupených.

Tobě buď čest na věky.

Sbor: Amen.

nebo:

Bože,

skláníme se před tebou, malí i velcí, jako tvůj lid.

Přišli jsme, abychom se s tebou radovali,

v modlitbách děkovali za tvou lásku,

v písních oslavovali tvé jméno,

z tvého slova zaslechli zvěst, která posílí naši víru,

a u tvého stolu se učili přijímat jeden druhého jako nás přijímáš ty.

Prosíme pokorně, buď i dnes uprostřed nás,

buď i s těmi, kteří zde nemohou být.

Skrze Ježíše Krista, našeho Pána.

Sbor: Amen.

[Píseň]

(Gloria nebo jiná píseň, která má oslavný charakter. Např. píseň EZ 157; EZ 158 nebo NEZ 0484 apod.)

ZVĚSTOVÁNÍ A VYZNÁNÍ

První čtení Písma

Lektor/ka uvede čtení např. slovy:

Poslyšte slova Písma svatého z knihy / epištoly / evangelia ..., kapitoly ..., verše ...

Lektor/ka zakončí čtení pevnou formulí či dovětkem:

To jsou slova Písma svatého / proroka / apoštola / evangelia / čtení.

nebo:

Blaze těm, kteří slyší slovo Boží a zachovávají je.

Píseň (žalm)

Druhé čtení Písma

Kazatel/ka uvede čtení Písma např. slovy:

Základem dnešního kázání jsou slova Písma svatého z knihy / epištoly / evangelia ..., kapitoly ..., verše ...

nebo:

Druhé čtení je zapsáno v knize / epištole / evangeliu ..., v kapitole ..., verše ...

Kazatel zakončí čtení Písma pevnou formulí či krátkou modlitbou:

To jsou slova Písma svatého / proroka / apoštola / evangelia / čtení.

Kázání

[Modlitba po kázání]

K modlitbě po kázání se shromáždění připojí slovy „Amen“. Lze ji vynechat, pokud následuje vyznání vin.

<Vyznání vin>

Zařazuje se, pokud nebylo vyznání vin, Kyrie a slovo milosti v úvodu bohoslužeb.

Bože spravedlivý a dobrý,
vzýváš nás svým evangeliem, abychom očekávali a hledali tvé království.
Vedeš nás svým slovem, abychom spatřili nouzi vlastní i potřeby druhých.
Vyznáváme, že k tomu býváme hluší a slepí.
Stojíme však před tebou s vírou a nadějí,
že vzkříšení našeho Pána Ježíše Krista láme moc hříchu,
na kterém neseme podíl.
Prosíme, smiluj se nad námi. Obnov naše srdce.
Dej sílu odpouštět a o odpuštění prosit.
Dej vyrůst novým začátkům.

nebo:

Dobrý Bože,
zhřešili jsme vůči tobě v myšlenkách, slovech a skutcích,
tím, čeho jsme se dopustili, i tím, co jsme zanedbali.
Nemilovali jsme tě z celého srdce a své bližní jako sebe samé.
Slituj se nad námi pro svého Syna Ježíše Krista,
odpusť nám, obnov nás a ved' nás,
aby tvá vůle byla naší radostí
a abychom chodili po tvých cestách k slávě tvého svatého jména.

<Kyrie>

Společně prosíme:

Sbor: Pane, smiluj se nad námi. Kriste, smiluj se nad námi. Pane, smiluj se nad námi.

nebo:

Voláme k tobě: Pane, smiluj se.

Sbor: Pane, smiluj se. / Amen.

<Slovo milosti>

Zvěstuji vám slovo odpuštění / Přijměte slovo svrchované milosti Boží:

Říkáme-li, že jsme bez hříchu, klameme sami sebe a pravda v nás není. Jestliže vyznáváme své hříchy, on je tak věrný a spravedlivý, že nám hříchy odpouští a očišťuje nás od každé nepravosti. (1 J 1, 8–9)

<Pozdravení pokoje>

Pán Ježíš Kristus řekl svým apoštolům: Odkazuji vám pokoj, svůj pokoj vám dávám. Pokoj Páně at' zůstává vždycky s vámi.

(Sbor: I s tebou)

Pozdravme se navzájem pozdravením pokoje.

Vyznání víry

Vyznejme svou víru slovy Apoštolského / Nicejsko-cařihradského vyznání víry / zpěvem písně ...

(např. EZ 152, 602, 603 aj.):

Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země.

I v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho, jenž se počal z Ducha svatého,

narodil se z Marie Panny, trpěl pod Ponciem Pilátem, byl ukřižován, umřel a byl pohřben, sestoupil do pekel, třetího dne vstal z mrtvých, vstoupil na nebesa,

sedí po pravici Boha, Otce všemohoucího, odkud přijde soudit živé i mrtvé.

Věřím v Ducha svatého, svatou církev obecnou, společenství svatých, odpuštění hříchů, vzkříšení těla a život věčný. Amen.

nebo:

Věřím v jednoho Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země, všeho viditelného i neviditelného.

Věřím v jednoho Pána, Ježíše Krista, jednorozeného Syna Božího, který se zrodil z Otce přede všemi věky: Bůh z Boha, Světlo ze Světla, pravý Bůh z pravého Boha, zrozený, nestvořený, jedné podstaty s Otcem: skrze něhož všechno je stvořeno. On pro nás lidi a pro naši spásu sestoupil z nebe, skrze Ducha svatého přijal tělo z Marie Panny a stal se člověkem. Byl za nás ukřižován, za dnů Pontia Piláta byl umučen a pohřben. Třetího dne vstal z mrtvých podle Písma. Vstoupil do nebe, sedí po pravici Otce. A znovu přijde, ve slávě, soudit živé i mrtvé a jeho království bude bez konce. Věřím v Ducha svatého, Pána a Dárce života, který z Otce i Syna vychází, s Otcem i Synem je zároveň uctíván a oslavován a mluvil ústy proroků. Věřím v jednu svatou, všeobecnou apoštolskou církev. Vyznávám jeden křest na odpuštění hříchů. Očekávám vzkříšení mrtvých a život budoucího věku. Amen.

Píseň

[VEČEŘE PÁNĚ]

Předsedající nebo presbyterů připraví chléb a víno na stole Páně.

Eucharistická modlitba

Pán s vámi.

Sbor: I s tebou.

Pozdvihneme svá srdce k Pánu a vzdávejme mu díky.

Sbor: Je to důstojné a spravedlivé.

nebo:

Pozdvihneme svá srdce k Pánu, Bohu našemu vzdávejme díky.

Preface

Milosrdný Pane,
tebe celým svým srdcem oslavujeme,
neboť jsi Bůh, který se zjevuje a dává poznat svou lásku k lidem.
Nezůstals ukryt v nebesích,
ale přišel jsi k nám ve svém Synu Ježíši Nazaretském.

nebo:

Opravdu je důstojné a spravedlivé,
abychom ti, Bože, vždycky a všude vzdávali díky.
Ty jsi nás stvořil a nepouštíš nás ze svých rukou.
Pamatuješ na nás, slitováváš se, potěšuješ nás.
Kdysi jsi vedl svůj lid pouští
a ukazoval mu cestu do zaslíbené země.
Dnes provázíš svou církev mocí svého Ducha
a tvůj Syn sám je nám posilou na cestě.

[Sanctus]

Proto tě chválíme a se všemi nebeskými zástupy radostně voláme:
Svatý, svatý, svatý Pán Bůh zástupů. Nebe i země jsou plny tvé slávy. Hosana na výsostech.
Požehnaný, jenž přichází ve jménu Páně. Hosana na výsostech.
(Nebo lze zpívat vhodný verš písně, např. EZ 159 3. sl., 641 2. sl., NEZ 0632).

Anamneze

(Některé anamnetické prvky je možno vypustit nebo naopak doplnit jiné.)

Opravdu se sluší tě chválit, Bože:
Stvořil jsi tento svět a je to dílo dobré.
Stvořil jsi člověka jako svůj obraz, jako muže a ženu jsi je stvořil.
Přestože jsme tento tvůj obraz v sobě zatemnili hříchem,
požehnal jsi našim praotcům Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi.
Mojžíšovi ses v hořícím keři ukázal jako ten, který je zde pro nás.
Mocnou rukou jsi přivedl svůj lid do země zaslíbené.
Vyvolil sis Davida, muže tvého srdce, aby vedl tvůj lid.
Skrze proroky jej volal k obrácení.
I když tě lidé odmítli a byli vyhnáni ze své země,
zůstal jsi s nimi a umožnil jim návrat.
A nakonec, v čas příhodný, jsi poslal Mesiáše, svého Syna, Ježíše Krista.
Narodil se Marii, která ho spolu s Josefem vychovala a připravila na jeho poslání.
Jako rabi procházel zemí, hlásal evangelium
a činil znamení tvého přicházejícího království.

nebo:

Otče, děkujeme ti, že jsi poslal na svět svého Syna,
aby zvěstoval tvé království,
uzdravoval nemocné,
vysvobozoval ty, které ovládla zlá moc,
navštěvoval odstrčené,
stoloval s hříšníky,
pyšné volal k pokání,
chudým zvěstoval evangelium,
a tak shromáždil tvé rozptýlené děti v jedno.
On naplnil tvou vůli, byl ti věrný až do smrti na kříži
a vzkříšením zjevil slávu nového života s tebou.

Slova ustanovení

A v tu noc, kdy byl zrazen, vzal chléb, vzdal díky, lámal jej a řekl: „Toto je mé tělo, které se za vás vydává; to číňte na mou památku.“ Stejně vzal po večeři i kalich a řekl: „Tento kalich je nová smlouva, zpečetěná mou krví; to číňte, kdykoli budete pít, na mou památku.“

nebo:

Se svými učedníky slavil večeři na rozloučenou, předtím, než zemřel za nás a za naše hříchy. Když jedli, vzal chléb, požehnal, lámal a dával jim se slovy: Vezměte, toto je mé tělo. Pak vzal kalich, vzdal díky, podal jim ho a pili z něho všichni. A řekl jim: Toto je má krev, která zpečetí smlouvu a prolévá se za všechny.

[Tajemství víry]

[(Veliké je) tajemství víry:]

Sbor: Tvou smrt zvěstujeme, tvé vzkříšení vyznáváme, na tvůj příchod čekáme, Pane Ježíši Kriste.

Epikleze

Otče, v pokoře prosíme,
ať tvůj Duch naplní toto společenství
jednoho chleba a jednoho kalicha.
Ať nás uvede do tvé pravdy,
přivede k jednotě s celou tvou církví
a posílí k ochotné službě světu,
v němž se má zjevit tvá sláva.

nebo:

Otče, prosíme:
Sešli svého Ducha na nás i na dary chleba a vína.
Spoj nás v jedno s celou tvou církví
i s těmi, kteří s námi u stolu Kristova stávali
a nyní jsou v pokoji u tebe.

[Doxologie]

O to tě prosíme skrze Ježíše Krista, našeho Pána, který s tebou v jednotě Ducha svatého žije a kraluje po všechny věky věků. Amen.

Sbor: Amen.

Nebo je možno užít jen základní podobu eucharistické modlitby bez fakultativních prvků:

Požehnaný jsi, Hospodine, Bože náš, Stvořiteli tohoto světa.
tvá добрota se projevuje ve všem kolem nás.
Děkujeme ti za chléb a za všechno, co potřebujeme stejně jako chléb.
Za vzduch, který dýcháme, za život kolem nás i v nás,
za tvoji blízkost ve slovech a znameních.
Děkujeme ti za víno a za všechno, co nás potěšuje jako víno.
Za barvy a vůně, za krásu přírody i lidských vztahů,
za dar lásky a za naději, že vše bude obnoveno ve tvém království.
Tu naději nám dal tvůj Syn, Ježíš Kristus.
On pro nás z lásky vydal sám sebe.
V noci, kdy byl zrazen,
vzal chléb, vzdal díky a lámal jej a řekl:
„Toto je mé tělo, které se za vás vydává; to číňte na mou památku.“
Stejně vzal po večeři i kalich a řekl:

„Tento kalich je nová smlouva zpečetěná mou krví;
to číňte, kdykoli budete pít, na mou památku.“

Prosíme, Otče,

požehnej tyto dary chleba a vína,

ať se v nich setkáme s Kristem a jsme proměněni jeho láskou.

Spoj nás touto svátostí se všemi, kdo ti patří.

Utvrď naši naději, že jednou všichni budeme slavit

věčnou hostinu radosti ve tvém království.

Sbor: Amen.

Modlitba Páně

Sbor: Otče náš, který jsi v nebesích, posvět' se jméno tvé. Přijď království tvé. Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuveď nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. Neboť tvé je království i moc i sláva na věky. Amen.

[Lámání chleba]

Předsedající může při těchto slovech lehce pozdvihnout chléb a kalich.

Chléb, který lámeme, je naší účastí na těle Kristově.

Kalich požehnání, za nějž děkujeme, je naší účastí na krvi Kristově.

[Agnus Dei]

Sbor: Beránku Boží, který snímáš hřích světa, smiluj se nad námi.

Beránku Boží, který snímáš hřích světa, smiluj se nad námi.

Beránku Boží, který snímáš hřích světa, daruj nám pokoj.

Pozvání

Blahoslavení, kdo jsou pozváni k večeři Beránkově.

nebo:

V radostné jistotě setkání s živým Pánem přistupujte k jeho stolu!

nebo:

Vezměte a jezte z chleba života. Vezměte a pijte z kalicha spásy.

Vysluhování

V průběhu vysluhování shromáždění zpívá, zní hudba, nebo je ticho.

Vysluhování chleba a vína může být doprovázeno slovy:

Tělo Kristovo za tebe vydané. – Krev Kristova za tebe prolitá.

nebo:

Chléb života. – Kalich spásy.

nebo:

Tělo Kristovo ať tě zachová k životu věčnému. / Krev Kristova ať tě zachová k životu věčnému.

Propuštění

Ježíš řekl: „Já jsem chléb života; kdo přichází ke mně, nikdy nebude hladovět, a kdo věří ve mne, nebude nikdy žíznit.“ (J 6, 35)

nebo:

Zpívejte Pánu, chvalte ho z celého srdce a vždycky za všechno vzdávejte díky Bohu a Otci ve jménu našeho Pána Ježíše Krista. (Ef 5, 19b–20) Jděte v pokoji.

[Pozdravení pokoje]

Modlitba po přijímání

Pane Ježíši Kriste,
děkujeme, že jsme byli hosty u tvého stolu.
Děkujeme za prožité společenství víry
a prosíme, dej nám touhu po jednotě církve jako tvého těla.
Děkujeme za chléb a víno, které jsou nám posilou na cestu.
Pomoz nám zvěstovat tvé evangelium slovy i skutky,
pečovat o spravedlnost, lásku a pokoj.

Sbor: Amen.

nebo:

Náš nebeský Otče, děkujeme ti za pokrm a nápoj tohoto stolu,
jimiž nám dosvědčuješ svou věrnost, odpuštění a lásku.
Prosíme, dej, ať v síle tohoto pokrmu žijeme, zápasíme a vítězíme
nad vším, co nás odvádí od tebe a tvé lásky.

Sbor: Amen.

[Píseň]

Po modlitbě / místo modlitby po přijímání je možné zpívat děkovnou píseň (např. EZ 448, EZ 510 nebo EZ 613).

POSLÁNÍ A POŽEHNÁNÍ**Sborová oznámení a ohlášení****Sbírka****Přímluvná modlitba**

Prosíme tě, Pane,
za církve i za náš sbor. Dej, ať je na nás vidět, že ti patříme.
Prosíme za svět, ve kterém žijeme, za všechny, kdo mají moc a zodpovědnost za druhé. Pomáhej těm,
kdo usilují o právo, spravedlnost a solidaritu se slabšími.
Prosíme za všechny, kterým se život nedaří podle jejich představ. Pomáhej jim najít oporu, novou sílu
a naději.
Prosíme za všechny, kteří trpí válkou, pronásledováním nebo nouzí. Dej, ať se hladoví nasatí, utečenci
naleznou domov a my všichni ať se učíme, jak aspoň trochu zmenšovat bídu v tomto světě.
Prosíme za ty, kdo jsou osamělí a opuštění. Dej, ať mají jistotu, že ty je máš rád, pomoz jim najít
blízkého člověka.

Prosíme za ty, kdo se narodili. Dej, ať vyrůstají v lásce a porozumění.

Prosíme za ty, kdo umírají. Dej, ať odcházejí v pokoji a smíření.

Tobě, Bože, v důvěře svěřujeme sebe, své blízké i tento svět.

Sbor: Amen.

nebo:

Bože,
ty v Kristu hledáš ztracené, neodvracíš se od provinilých, snímáš starosti z ustaraných.
Uzdravuješ nemocné, ukazuješ směr bloudícím, sytíš hladové. Tvé lásce předkládáme všechny, kdo k
tobě přicházejí ve své nouzi.
Prosíme za všechny bloudící a hledající smysl život. Dej jim nalézt ukotvení a novou naději v
evangelii o tvém Synu. Voláme k tobě:

Sbor: Pane, smiluj se.

Prosíme za schopnost přiznat vinu a za odpuštění vzájemných křivd mezi lidmi, mezi národy i mezi církvemi. Prosíme za slušnost a toleranci mezi stoupenci různých politických proudů. Voláme k tobě:

Sbor: Pane, smiluj se.

Prosíme za lidi, kteří žijí uprostřed válečných konfliktů, za rodiny zabitých, za děti, které nemohou zakusit bezstarostné dětství, za rodiče, kteří nemohou dát svým dětem to, co potřebují. Voláme k tobě:

Sbor: Pane, smiluj se.

Prosíme za trpící bez lidského zavinění, za lidi s tělesným či duševním postižením, za nemocné a umírající. Ať jim tvé slovo přináší sílu nést trápení, ujištění o tvé lásce a naději. Voláme k tobě:

Sbor: Pane, smiluj se.

Prosíme, pomoz nám, abychom viděli nouzi druhých a stávali se bližními těm, kdo nás potřebují. O to tě prosíme skrze Ježíše Krista, našeho Pána.

Sbor: Amen.

<Modlitba Páně>

Poslání

Nakonec, bratří: žijte v radosti, napravujte své nedostatky, povzbuzujte se, buďte jednomyslní, pokojní, a Bůh lásky a pokoje bude s vámi. (2 K 13, 11)

nebo:

Ne vy jste vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás a ustanovil jsem vás, abyste šli a nesli ovoce a vaše ovoce aby zůstalo; a Otec vám dá, oč byste ho prosili v mém jménu. (J 15, 16–17)

Požehnání

Hospodin je tvůj ochránce, Hospodin je ti stínem po pravici.

Ve dne tě nezasáhne slunce ani za noci měsíc.

Hospodin tě chrání ode všeho zlého, on chrání tvůj život.

Hospodin bude chránit tvé vycházení a vcházení nyní i navěky. (Ž 121, 5–8)

nebo:

Milost našeho Pána Ježíše Krista a láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi vámi. (2 K 13, 13)

nebo:

Požehnej vás všemohoucí Bůh Otec, Syn i Duch svatý.

Sbor: Amen.

Píseň

Hudba k vycházení

<Sbírka>

FORMULÁŘ BOHOSLUŽBY S VEČERÍ PÁNĚ III

[Zvonění zvonů]

VSTUP A VZÝVÁNÍ

Hudba ke vstupu

Trojčinní votum

Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého.

Sbor: Amen.

Adjutorium

Počátek náš a pomoc naše je ve jménu Hospodina.

Sbor: On učinil nebe i zemi, je věrný ve svém věčném milosrdenství a dílo svých rukou nikdy neopouští.

Pozdrav

Milost našeho Pána Ježíše Krista a láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi vámi.

Sbor: I s tebou.

Píseň

Vyznání vin

Pokořme se před svatým Bohem a v tichosti srdcí myslíme na svá provinění, na své nesplněné úkoly a nevyužitá obdarování. *(Následuje chvíle ticha.)*

Všemohoucí a milosrdný Bože,
ty jsi nás povolal ke svobodě,
ale my sami sebe i druhé svazujeme hříchem.
Vyznáváme, že svým smýšlením, slovy,
skutky, i tím, že neděláme to, co bychom dělat měli,
jednáme proti lásce a životu; proti tobě.
Jsme hříchem spoutaní a sami se osvobodit nemůžeme.
S nadějí se k tobě obracíme.
Věříme, že tvá láska,
jejíž hloubka se ukázala v Kristu Ježíši,
nás osvobodí;
že dáváš život a tvoříš věci nové.

nebo:

Pane Bože,
vyznáváme před tebou i před druhými,
že jsme zhřešili v myšlenkách, slovech i skutcích,
tím, čeho jsme se dopustili, i tím, co jsme zanedbali.
Svou silou se nemůžeme ze svých hříchů vykoupit.
Proto hledáme útočiště ve tvém milosrdenství.
Slyš nás, když k tobě společně voláme:

Kyrie

Sbor: Pane, smiluj se. Kriste, smiluj se. Pane, smiluj se.

Nebo lze zpívat, např. NEZ 0572.

Slovo milosti

Vždyť Bůh neposlal svého Syna na svět, aby svět soudil, ale aby skrze něj byl svět spasen.

Kdo v něho věří, není souzen. (*J 3, 17–18*)

nebo:

Bůh, Otec veškerého milosrdenství, smrtí a vzkříšením svého Syna smířil se sebou celý svět. On se nad vámi smilovává, odpouští vám vaše viny a uvádí vás do života věčného.

Sbor: Amen.

Gloria

Sbor: Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj mezi lidmi; Bůh v nich má zalíbení. (*Lk 2, 14*)

nebo:

Sbor: Sláva na výsostech Bohu

a na zemi pokoj lidem dobré vůle.

Chválíme tě. Velebíme tě.

Klaníme se ti. Oslavujeme tě.

Vzdáváme ti díky pro tvou velikou slávu.

Pane a Bože, nebeský Králi,

Bože, Otče všemohoucí.

Pane, jednorozený Synu, Ježíši Kriste.

Pane a Bože, Beránku Boží, Synu Otce.

Ty, který snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi,

ty, který snímáš hříchy světa, přijmi naše prosby.

Ty, který sedíš po pravici Otce, smiluj se nad námi.

Neboť ty jediný jsi Svatý, ty jediný jsi Pán,

ty jediný jsi Svrchovaný, Ježíši Kriste,

se svatým Duchem, ve slávě Boha Otce.

Amen.

Nebo lze zpívat, např. EZ 158, NEZ 0297.

Kolekta

Bože, náš Otče,

poznali jsme tě jako toho, kdo je milosrdný a dobrý.

V Kristu jsi přišel do světa pro spásu všech lidí.

Hledáš a oslovuješ ty, kdo jsou ztraceni a odstrčení.

Děkujeme za to, že přicházíš také k nám

a zveš nás do společenství s Bohem, k plnosti lidství.

Daruj nám svého Ducha, abychom byli vnímaví k tvé lásce

a slyšeli Kristovo pozvání jako slovo pro nás.

Prosíme, naplňuj nás pokojem a radostí.

Sbor: Amen.

nebo:

Laskavý Bože,

ty tvoříš a posvěcuješ život,

člověka naplňuješ láskou.

Daruj nám ducha přátelství a smířlivosti,

abychom v jednotě Ducha svatého

usilovali o pokoj a odpuštění;

skrze Krista, našeho Pána.

Sbor: Amen.

ZVĚSTOVÁNÍ A VYZNÁNÍ

První čtení Písma (Starý zákon)

Lektor/ka uvede čtení např. slovy:

Čtení z ..., kapitoly...

Lektor/ka zakončí čtení pevnou formulí či dovětkem:

To jsou slova Písma svatého / proroka / čtení.

Žalm

Druhé čtení Písma (Epištola nebo Skutky)

Lektor/ka uvede čtení např. slovy:

Čtení z ..., kapitoly...

Lektor/ka zakončí čtení pevnou formulí či dovětkem:

To jsou slova Písma svatého / apoštola / čtení.

Píseň (Haleluja)

Např. NEZ 0879.

Třetí čtení Písma (Evangelium)

Kazatel/ka uvede čtení např. slovy:

Čtení evangelia podle...

Kazatel/ka zakončí čtení pevnou formulí či krátkou modlitbou:

To jsou slova evangelia. / Blaze těm, kteří slyší slovo Boží a zachovávají je.

Kázání

[Modlitba po kázání]

Vyznání víry

Vyznejme svou víru slovy Apoštolského / Nicejsko-cařihradského vyznání víry / zpěvem písně ... (např. EZ 152, 602, 603 aj.):

Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země.

I v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho, jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny, trpěl pod Ponciem Pilátem, byl ukřižován, umřel a byl pohřben, sestoupil do pekel, třetího dne vstal z mrtvých, vstoupil na nebesa, sedí po pravici Boha, Otce všemohoucího, odkud přijde soudit živé i mrtvé.

Věřím v Ducha svatého, svatou církev obecnou, společenství svatých, odpuštění hříchů, vzkříšení těla a život věčný. Amen.

nebo:

Věřím v jednoho Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země, všeho viditelného i neviditelného. Věřím v jednoho Pána, Ježíše Krista, jednorozeného Syna Božího, který se zrodil z Otce přede všemi věky: Bůh z Boha, Světlo ze Světla, pravý Bůh z pravého Boha, zrozený, nestvořený, jedné podstaty s Otcem: skrze něhož všechno je stvořeno. On pro nás lidi a pro naši spásu sestoupil z nebe, skrze Ducha svatého přijal tělo z Marie Panny a stal se člověkem. Byl za nás ukřižován, za dnů Pontia Piláta byl umučen a pohřben. Třetího dne vstal z mrtvých podle Písma. Vstoupil do nebe, sedí po pravici Otce. A znovu přijde, ve slávě, soudit živé i mrtvé a jeho království bude bez konce. Věřím v Ducha svatého, Pána a Dárce života, který z Otce i Syna vychází, s Otcem i Synem je zároveň uctíván a oslavován a mluvil ústy proroků. Věřím v jednu svatou, všeobecnou apoštolskou církev. Vyznávám jeden křest na odpuštění hříchů. Očekávám vzkříšení mrtvých a život budoucího věku. Amen.

Píseň

Sbírka

Sborová oznámení a ohlášení

Přímluvná modlitba

Prosme za církve a za svět s upřímným srdcem; a pokorně volejme k Pánu: Pane, smiluj se.

Sbor: Pane, smiluj se.

Prosme za všechny pokřtěné, aby našli k Bohu hluboký a důvěrný vztah.

Sbor: Pane, smiluj se.

Prosme, aby se lidé vzájemně ctili a úctou byly prodchnuty všechny mezilidské vztahy.

Sbor: Pane, smiluj se.

Prosme za obrácení a usmíření těch, kdo ve svém srdci chovají hněv či nenávisť.

Sbor: Pane, smiluj se.

Prosme, aby se lidé mohli spolehnout jedni na druhé a poctivě hledali pravdu.

Sbor: Pane, smiluj se.

Prosme za ty, kdo se dopustili těžkých zločinů, aby činili pokání.

Sbor: Pane, smiluj se.

Prosme za ty, kdo procházejí pokušením, aby se vzepřeli zlu a vytrvali v dobrém.

Sbor: Pane, smiluj se.

Prosme za nemocné, aby nepřestávali doufat v Boha a našli pomoc u těch, kdo jim slouží.

Sbor: Pane, smiluj se.

Prosme za ty, kdo se blíží konci životní cesty, aby se smířili s lidmi i s Bohem.

Sbor: Pane, smiluj se.

Pane, bez tvé pomoci se nemůže uskutečnit nic z toho, zač jsme prosili. [Ty jsi naše útočiště a síla, tvá je všechna moc a sláva, na věky věků.]

Sbor: Amen.

Modlitba Páně

Sbor: Otče náš, který jsi v nebesích, posvět' se jméno tvé. Přijď království tvé. Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuveď nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. Neboť tvé je království i moc i sláva na věky. Amen.

Píseň

[VEČEŘE PÁNĚ]

Modlitba k večeři Páně (eucharistická modlitba)

Preface

Pán s vámi.

Sbor: I s tebou.

Vzhůru srdce.

Sbor: Máme je u Pána.

Vzdávejme díky Bohu, našemu Otci.

Sbor: Je to důstojné a spravedlivé.

Vpravdě je důstojné a spravedlivé,
abychom ti, Hospodine, Bože náš,
vždycky a všude vzdávali díky.
Neboť ty jsi dal život všemu, co má dýchání.
Vyvolil sis svůj lid izraelský,
vyvedl jsi ho z Egypta a sytil jsi ho na poušti.
Své slovo jsi svěřoval svým prorokům,
svou vůli jsi prosazoval skrze soudce a krále.

Do své svaté církve jsi ohněm Ducha vělel i nás,
abychom byli ve světě tvou přítomností
a spolu s nebeskými zástupy volali:

Sanctus

Sbor: Svatý, svatý, svatý, jsi, Hospodine, Bože zástupů,
plná jsou nebesa i země tvé slávy.
Požehnaný, který přichází ve jménu Páně.
Hosana na výsostech.
Nebo je možno zpívat, např. EZ 159,3; NEZ 0632.

Anamneze

Svatý jsi, Hospodine, a svatý je tvůj Syn, Ježíš.
V něm jsi sestoupil mezi nás.
On procházel zemí, kázal evangelium,
uzdravoval nemocné a zastával se plačících.
V něm se naplnil Zákon a v něm přišlo spasení pro všechny,
kdo hladovějí a lační po spravedlnosti.
V jeho vzkříšení je naše naděje.

Slova ustanovení

A on sám ustanovil tento svatý hod,
když v tu noc, kdy byl zrazen
a se svými učedníky stoloval naposled,
vzal chléb, vzdal díky, lámal a dával svým učedníkům se slovy:
Vezměte a jezte.
To je mé tělo, které se za vás vydává.
To číňte na mou památku.
Stejně vzal po večeři i kalich,
vzdal díky, podal jim jej a řekl:
Vezměte a pijte z něho všichni.
Tento kalich je nová smlouva v mé krvi,
která se za vás prolévá na odpuštění hříchů.
To číňte, kdykoli budete pít, na mou památku.

[Tajemství víry]

Veliké je tajemství víry!
Sbor: Tvou smrt zvěstujeme, tvé vzkříšení vyznáváme,
na tvůj příchod čekáme, Pane Ježíši Kriste. *(podle 1 Kor 11, 26)*

Epikleze

Požehnej, Otče, tyto dary,
abychom přijímali Kristovo tělo a krev ke své spáse.
Sešli na nás svého Ducha svatého,
dech, který dává život,
který utěšuje zarmoucené a uvádí do veškeré pravdy;
který nás obnovuje na těle i duši, který nám daruje nepomíjející život,
který nás vzájemně usmíruje v moci Kristově.

[Doxologie]

Následuje-li modlitba Páně, doxologie odpadá.
Neboť skrze něho a s ním a v něm je tvoje všechna čest a sláva,
Bože, Otče všemohoucí, v jednotě Ducha svatého,
po všechny věky věků.
Sbor: Amen.

<Modlitba Páně>

Modlitba Páně je na tomto místě, pokud nebyla umístěna na závěr přímluvné modlitby.

Sbor: Otče náš...

[Pozdravení pokoje]

Pozdravme se pozdravením pokoje.

[Agnus dei]

Sbor: Beránku Boží, který snímáš hřích(y) světa, smiluj se nad námi.

Beránku Boží, který snímáš hřích(y) světa, smiluj se nad námi.

Beránku Boží, který snímáš hřích(y) světa, daruj nám pokoj.

Nebo lze zpívat, např. EZ 320, NEZ 0608.

Pozvání

Pojďte, vše je připraveno.

Vysluhování

Rozdělení může být doprovázeno slovy:

Tělo Kristovo za tebe vydané.

Přijímající: Amen.

Krev Kristova za tebe prolitá.

Přijímající: Amen.

Propuštění

A pokoj Boží, převyšující každé pomýšlení, bude střežit vaše srdce i mysl v Kristu Ježíši. (*Fp 4, 7*)
Milost Boží je s vámi.

nebo:

Ač jste Krista neviděli, milujete ho; ač ho ani nyní nevidíte, přec v něho věříte a jásáte nevýslovnou, vznešenou radostí, a tak docházíte cíle víry, spasení duší. (*1Pt 1, 8–9*) Jděte v pokoji.

Slova propuštění mohou být zařazena až po modlitbě po přijímání, pokud všichni přijímají v jednom kruhu.

Modlitba po přijímání

Pane Ježíši,

u tvého stolu jsme jedli z jednoho chleba

a pili z jednoho kalicha.

Naplň nás všechny svým Duchem

a dej, ať jsme jedno v tvé lásce.

Neboť ty ve své církvi žiješ a kraluješ na věky věků.

Sbor: Amen.

nebo:

Nebeský Otče,

nasytil jsi nás pokrmem nebeské radosti;

dej, ať nám nezevední a nikdy ať po něm nepřestaneme toužit,

skrze Krista, našeho Pána.

Sbor: Amen.

[Píseň]

POSLÁNÍ A POŽEHNÁNÍ

<Sborová oznámení a ohlášení>

Poslání

Pamatuj na to, Jákobe, pamatuj, Izraeli, že jsi můj služebník. Já jsem tě utvořil, jsi můj služebník, Izraeli, u mne nebudeš zapomenut. Zaženu tvou nevěru jak mračno a jako oblak tvé hříchy. Navrať se ke mně, já tě vykoupím. *(Iz 44, 21)*

nebo:

Nakonec, bratři [a sestry]: žijte v radosti, napravujte své nedostatky, povzbuzujte se, buďte jednomyslní, pokojní, a Bůh lásky a pokoje bude s vámi. *(2K 13, 11a)*

nebo:

Vy jste byli povoláni ke svobodě, bratři. Jen nemějte svobodu za příležitost k prosazování sebe, ale služte v lásce jedni druhým. Vždyť celý zákon je shrnut v jednom slově: Milovati budeš bližního svého jako sebe samého!“ *(Ga 5, 13–14)*

Požehnání

Hospodin ať ti žehná a chrání tě.

Hospodin ať rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv.

Hospodin ať obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem. *(Nu 6,24–26)*

nebo:

Sám pak náš Pán Ježíš Kristus a Bůh náš Otec, který si nás zamiloval a ze své milosti nám dal věčné potěšení a dobrou naději, nechť povzbudí vaše srdce a dá vám sílu ke každému dobrému činu i slovu. *(2 Te 2,16n)*

nebo:

Požehnej vás všemohoucí Bůh, Otec, Syn i Duch svatý.

Sbor: Amen.

Píseň**Hudba k vycházení**

<Sbírka>

Návrh usnesení k oddílu A)

Synodní rada předkládá synodu následující návrhy usnesení:

1. Synod schvaluje pořady bohoslužeb a vzorové formuláře I-III předložené v tisku č. 21.
2. Synod bere na vědomí, že případné připomínky či podněty, které se mohou od schválení textu vyskytnout, budou zapracovány do konečné podoby textu nové agendy. Synodní rada přes svůj PO liturgický bude, až do vydání nové agendy, shromažďovat připomínky k zapracování.

B) Bohoslužebný formulář ustanovení správce sboru – instalace

Formulář ustanovení ke službě správce sboru (instalace) připravil v návaznosti na formulář ordinační bohoslužby, schválený 1. zasedání 35. synodu (usnesení č. 31), poradní odbor teologický při synodní radě. Synodní rada jej tímto předkládá synodu.

Zatímco ordinace je zásadní, jednorázové a trvalé pověření ke službě Slova a svátostí, instalace je ustanovením do konkrétní služby, jejíž trvání je vymezeno určitým časem a místem. Uvedení do služby faráře sboru provádí senior, příp. pověřený člen seniorátního výboru. Je vhodné, aby se na bohoslužbách podíleli členové místního staršovstva, seniorátu a hosté z ekumeny.

Vlastní uvedení do služby je veřejným potvrzením předchozí volby. Instalovaný při něm prohlašuje, že službu, k níž byl zvolen, přijímá, a sbor prohlašuje, že přijímá instalovaného za svého faráře.

Po požehnání si dle zvyklosti s instalovaným podají pravici členové seniorátního výboru a místního staršovstva. Po podání rukou může následovat symbolické předání předmětů, které jsou užívány při bohoslužbách (Bible a bohoslužebné náčiní).

Kázání by v instalační bohoslužbě mělo být jedno. Zpravidla přísluší tomu, kdo je uváděn do služby, a je tak veřejně představován jako nový správce sboru před společenstvím sboru, seniorátu i veřejností. Instalujícímu v tomto případě přísluší krátká promluva, uvozující akt ustanovení.

V zásadě je ovšem také možné, aby kazatelem byl instalující.

Důležitými částmi instalační bohoslužby jsou přímluvné modlitby a pozdravy hostů v rámci ohlášek.

Přímluvné modlitby mají tyto základní intence: za kazatele/kazatelku, jeho/její rodinu, ekumenu v daném místě, za místo, kde sbor působí (obec/město), za působení evangelia mezi potřebnými (strádajícími, nemocnými, opomíjenými atp.), za staršovstvo daného sboru, za svět a celé stvoření. Přímluvné modlitby zpravidla vede instalující.

Pozdravy mohou pronést zástupci za tyto oblasti: za seniorát, za místní sbor, za předešlý či mateřský sbor uváděného, za obec/město, za ekumenu. Je vhodné, aby ti, kdo bohoslužby připravují, předem domluvili výběr těch, kdo pozdravy pronesou, případně i délku pozdravů.

Pořad instalační bohoslužby:

Vstup a vzývání

Trojiční votum

Vstupní slovo

Pozdrav

Představení instalované/ho

Píseň

Vstupní modlitba s vyznáním vin / Vyznání vin, slovo milosti, vstupní modlitba

Píseň

Instalace

Čtení Písma

Krátká promluva instalující/ho (pokud káže instalovaný / instalovná)

Připomenutí ordinačního slibu

Otázky k ustanovení

Ustanovení

Modlitba

Požehnání

Přivítání (zástupci sboru a seniorátu)

Píseň

Zvěstování a vyznání

Čtení Písma

Kázání instalované/ho / Kázání instalující/ho (pokud káže instalující, celá část Instalace se posunuje za část Zvěstování a vyznání)

Modlitba po kázání / Modlitba s vyznáním vin, slovo milosti (pokud vyznání vin nezaznělo v části Vstup a vzývání)

Apoštolské vyznání víry

Píseň

Poslání a požehnání

Sborová oznámení a ohlášení, pozdravy

Sbírka

Přímluvná modlitba

Modlitba Páně

Poslání

Požehnání

Píseň

Instalační bohoslužba – vzorový formulář

VSTUP A VZÝVÁNÍ

Trojčinný votum

Ve jménu Boha Otce, i Syna, i Ducha svatého.

Sbor: Amen.

Vstupní slovo

Hospodine, rozpomeň se na mě pro přízeň, již lid svůj zahrnuješ, navštiv mne svou spásou, abych směl spatřit dobro tvých vyvolených, abych se radoval radostí národa tvého, abych společně s tvým dědictvím o tobě s chloubou mluvil. (*Žalm 106,4-5*)

Pozdrav

Milost Vám a pokoj od Boha Otce našeho i Pána Ježíše Krista! Amen

Představení instalované/ho

Milé sestry a milí bratři, v tomto bohoslužebném shromáždění bude do služby faráře / farářky tohoto sboru uveden/a bratr / sestra N.N. N. prošel / prošla vikariátem ve sboru v, ordinován/a byl/a k službě Slova a svátostí dne ..., dosud sloužil/a ve sboru / sborech v Za faráře / farářku ve ... byl/a zvolen/a sborovým shromážděním dne... .

Píseň

Modlitba s vyznáním vin

Alternativně modlitba bez vyznání vin a vyznání vin a slovo milosti až po kázání.

Pane Bože, Otče nebeský, ty vedeš svůj lid od počátku. Otevíráš nám své bohatství. V Kristu stále přinášíš odpuštění a nabízíš nový život. Přicházíš do světa také skrze působení lidí, které si k tomu povoláváš. Ve službě tobě se stáváme plně lidmi. V této službě však často selháváme, a proto před tvou tvář vyznáváme své viny:

- Osvobozuješ nás od stínů minulosti i od stínů našeho vlastního nitra, zatímco my se často raději ukrýváme v temnotě.

Sbor: Pane, smiluj se nad námi.

- V Kristu nám ukazuješ cestu plného lidství, zatímco my své lidství často zakládáme jen na sobě.

Sbor: Kriste, smiluj se nad námi.

- V Duchu svatém nás vedeš k lidem jako sestrám a bratrům, zatímco my druhé často vnímáme jako konkurenci a tvou milost nepřejeme všem.

Sbor: Pane, smiluj se nad námi.

Obdaroval jsi nás svým Duchem a osvobodil nás k tomu, abychom žili podle tvého slova, abychom sdíleli bolesti i radosti svých bližních a byli přítomni všude tam, kde je potřeba tvých svědků. Za to ti děkujeme a předkládáme ti tento sbor v N. i celé seniorátní společenství a prosíme, abys ty sám byl mocně přítomen v našem středu. Dej, abychom se mohli doplňovat a navzájem obohacovat. Dej, abychom vydávali dobré svědectví o naději pro celý svět. O to tě prosíme skrze tvého Syna a našeho Pána Ježíše Krista.

Sbor: Amen

Píseň s prosbou o Ducha svatého

INSTALACE

Čtení Písma

Krátká promluva instalující/ho

Připomenutí ordinačního slibu

Milý bratře / milá sestro, ve svém ordinačním slibu při pověření ke službě Slova a svátostí jsi:

1. vyznal/a víru, že tě takto povolává trojjediný Bůh, v jehož jméno jsi pokřtěn/a, jenž tě v Ježíši Kristu přijal za svého / svou a svým svatým Duchem tě vede do své služby;
2. přijal/a pověření dosvědčovat Kristovo evangelium ze svatých Písem Starého i Nového zákona, veřejně je zvěstovat všem lidem bez rozdílu, vést je do společenství Kristova lidu a v něm Boží milost stvrzovat svátostmi křtu a Kristova stolu;
3. přijal/a úkol potěšováním i napomínáním vést k víře, naději a lásce všechny, kdo budou tvé péči svěřeni, a zachovat v tajnosti, co ti bude důvěrně sděleno;
4. přijal/a závazek vykonávat svou službu ve společenství s ostatními kazateli a kazatelkami a v souladu s řády a vyznáními Českobratrské církve evangelické a zároveň usilovat o to, co prospívá jednotě Kristova lidu;
5. přijal/a službu kazatele / kazatelky cele a bez výhrad, jako povolání pro celý život v následování Krista, ukřižovaného a vzkříšeného Pána, vyjádřil/a ochotu přijímat napomenutí bratří a sester a varovat se všeho, čím by Kristovo evangelium bylo zneváženo a co by rozrušovalo společenství jeho církve.

Otázky k ustanovení

Milý bratře / milá sestro,

nyň se přiznáváš k tomuto slibu, když přijímáš službu v tomto sboru. Proto se tě ptám:

Přijímáš povolání ke službě faráře / farářky tohoto sboru a slibuješ, že budeš svou službu vykonávat tak, jak tě k tomu zavazuje ordinační slib, věrně a svědomitě, k Boží oslavě a budování sboru?

- Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano, s pomocí Boží

Předsedající se obrátí k celému shromáždění:

Sestry a bratři tohoto sboru, přijímáte N. N. jako svého faráře / svou farářku, chcete jej / ji podporovat a podpírat v jeho / její službě a slibujete, že budete společně usilovat o budování sboru?

- Jestliže tomu tak je, odpovězte: Ano, s pomocí Boží

Ustanovení

Milá sestro / milý bratře, v poslušnosti vůči pověření, které Pán dal své církvi, a s důvěrou v jeho zaslíbení tě s modlitbou a požehnáním ustanovujeme farářem / farářkou sboru v N.

Modlitba

Věrný Bože a Otče, ty sám povoláváš a posíláš kazatele a kazatelky své církve a dáváš jim dostatek sil a obdarování ke službě.

Prosíme tě, naplňuj N. Duchem svatým a veď jej / ji, aby službu ve sboru vykonával/a věrně a svědomitě, aby zvěstoval/a tvé Slovo a sloužil/a sboru svátostmi dle tvé vůle. Zachovej mu / jí radost ze služby. Opatruj jej / ji v pokušeních a pochybnostech. Učiň jej / ji nástrojem své lásky.

Prosíme za tento sbor, všechny tvé služebníky a celou tvou církev: zahrnuj ji svou láskou a přízní, tak aby rostla ve víře, lásce a naději až do dne, kdy se naplní tvé království. Amen

Požehnání instalovanému

Milá sestro / milý bratře, požehnání Boha Otce, i Syna i Ducha svatého provázej tě při službě ve sboru v N.

Instalovaný / Instalovaná: Amen

Přivítání zástupci sboru a seniorátu

Vítáme tě ve společenství seniorátu. Prosím členy seniorátního výboru a členy místního staršovstva, aby podali instalované/mu pravici na znamení spolupráce v Božím díle.

Instalující, členové seniorátního výboru a místního staršovstva podají instalované/mu ruku na znamení spolupráce v Božím díle (jedná se o podání ruky, ne o pozdravy). Následně může dojít k symbolickému předání předmětů, které jsou užívány při bohoslužbách a patří místnímu společenství (Bible či bohoslužebného náčiní).

Píseň**ZVĚSTOVÁNÍ A VYZNÁNÍ****Čtení z Písma**

Například Iz 61,1-3 / 2Kor 5, 19-21 / Ef 4, 7-16 / 1Pt 5, 2-4.

Kázání (uváděné/ho do služby, alternativně uvádějící/ho)

Modlitba po kázání

Pokud nezaznělo vyznání vin v úvodní části bohoslužby, je zařazena modlitba s vyznáním vin a slovo milosti.

Apoštolské vyznání víry

Vyznejme svou víru v trojjediného Boha, který nás povolal k jedné víře a spojil jedním křtem v Kristově církvi:

Sbor: Věřím v Boha...

Píseň**POSLÁNÍ A POŽEHNÁNÍ****Sborová oznámení a ohlášení, pozdravy**

Uvádí zpravidla někdo z místního společenství.

Sbírka**Přímluvná modlitba**

Modleme se a přimlouvejme u Boha Otce všemohoucího slovy Pane, smiluj se:

- za kazatele / kazatelku. Dávej mu / jí sílu, aby byl/a tvým nástrojem, živě zvěstoval/a evangelium a sdílel/a je s lidmi kolem sebe. Voláme k tobě:

SBOR: Pane, smiluj se.

- za jeho / její rodinu. Dávej mu / jí i jeho / jejím blízkým duchovní inspiraci a nové síly.
Voláme k tobě:
SBOR: Pane, smiluj se.
- za ekumenické společenství v tomto místě. Dej, aby věřící lidé v druhých poznávali své bratry a sestry a chtěli se s nimi sdílet. Voláme k tobě:
SBOR: Pane, smiluj se.
- za místo, kde sbor působí. Dej, aby lidé nacházeli cestu do společenství církve a přijímali zvěst o odpuštění a novém životě. Voláme k tobě:
SBOR: Pane, smiluj se.
- za působení evangelia mezi potřebnými, dej, aby je slyšeli všichni ti, kdo jsou nepřijetí, nemocní a opomíjení. Voláme k tobě:
SBOR: Pane, smiluj se.
- za staršovstvo tohoto sboru, aby mělo dobrou spolupráci s kazatelem / kazatelkou a dostatek lidí obdarovaných duchovními dary. Voláme k tobě:
SBOR: Pane, smiluj se.
- za celý svět a celé stvoření, aby je provázela tvá milost a tvé požehnání. Voláme k tobě:
SBOR: Pane, smiluj se.

Modlitba Páně

Modleme se, jak nás to naučil Pán Ježíš Kristus: Otče náš...

Poslání

Například Ř 12, 1-2 / Ř 12, 6-8.

Požehnání

Například Nu 6, 24-26.

Píseň**Návrh usnesení k oddílu B)**

Synodní rada předkládá synodu následující návrhy usnesení:

1. *Synod schvaluje bohoslužebný formulář ustavení správce sboru – instalace předložený v tisku č. 21.*
2. *Synod bere na vědomí, že případné připomínky či podněty, které se mohou od schválení textu vyskytnout, budou zapracovány do konečné podoby textu nové agendy. Synodní rada přes svůj PO liturgický bude, až do vydání nové agendy, shromažďovat připomínky k zapracování.*

C) Bohoslužebný formulář vyslání učitele/učitelky teologie

Návrh tohoto bohoslužebného formuláře připravil rovněž poradní odbor teologický. Vyslání učitele / učitelky teologie se koná na synodu ČCE jako součást bohoslužby v návaznosti na blok Zvěstování a vyznání. Vyslání se týká ordinovaných členů ČCE, kteří pedagogicky působí na teologických fakultách.

Pořad vyslání:

Představení
Čtení Písma
Promluva k vysílané/mu
Vyznání vysílané/ho
Vyslání
Modlitba
Požehnání
Podání ruky

Vyslání učitele / učitelky teologie – vzorový formulář

Představení

Vysílaný/á předstoupí před stůl Páně.

Milé sestry a bratři, při dnešní bohoslužbě bude do služby učitele / učitelky teologie na ... vyslán/a bratr / sestra N. N.

Může následovat podrobnější představení vysílané/ho, odkud pochází, kde studoval/a, jaké službě se dosud věnoval/a, čím se zabývá ve své teologické práci, jakou pozici bude zastávat na svém novém působišti apod.

Čtení Písma

Poslyšte k tomu slova Písma svatého: *např. Mt 28,18-20; Ž 78,1-4 nebo jiný vhodný oddíl.*

Promluva k vysílané/mu

Milý/á N.,

byl/a jsi povolán/a k tomu, aby ses jako učitel/ka evangelické teologie podílel/a na teologickém vzdělávání těch, kteří směřují do farářské služby v církvi, i těch, kteří najdou pracovní uplatnění v jiných oblastech společnosti. Důležitou součástí této úlohy je vést studenty a studentky k orientaci v životě víry, ke kritické reflexi a k schopnosti interpretovat evangelium v aktuálních souvislostech dnešního světa. Studium evangelické teologie má studentům a studentkám umožnit, aby si osvojili znalosti a dovednosti v oblastech, které představují základní úkoly církve: dosvědčovat evangelium, oslavovat Boží dílo, vytvářet společenství a sloužit potřebným. Stejně tak mají být vedeni k poznávání cesty Božího lidu v dějinách, k vnímání rozmanitých projevů víry stejně jako k vnímavosti pro to, co rozmanité křesťanské tradice přesahuje a navzájem spojuje. Společenství církve si váží toho, že do této služby ochotně a s nasazením vstupuješ, povzbuzuje tě k ní a dává ti k ní svou důvěru. Zavazuje se, že tě bude ve tvé službě podporovat a zabývat se tvými podněty. Současně očekává, že se budeš podle potřeby a podle svých možností podílet na práci církve.

Otázky k vyslání

- (1) Přijímáš tuto službu učitele / učitelky teologie jako povolání od Boha? Jestliže tomu tak je, odpověz: Přijímám.
- (2) Zavazuješ se jako učitel/ka teologie podřizovat pravdě evangelia dosvědčené v Písmu a veřejně tuto pravdu vyznávat? Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano, s pomocí Boží.
- (3) Chceš vést studenty a studentky teologie tak, aby mohli sloužit ve sborech anebo v jiných oblastech církevní služby jako odpovědní kazatelé a pastýři, kteří v nových situacích srozumitelně a tvůrčím způsobem uplatňují teologické poznatky? Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano, chci.
- (4) Jsi ochoten/ochotna svou odborností sloužit církvi pro její učení i praxi? Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano, jsem.

Vyslání

Milý/á N., v poslušnosti vůči Božímu slovu a v důvěře v jeho milostivé zaslíbení tě vysíláme do služby učitele / učitelky teologie.

Modlitba

Bože Otče, ty se s námi setkáváš ve svém slovu a svátostech, svým svatým Duchem v nás probouzíš víru v Krista. Děkujeme ti za to, že tuto víru můžeme v církvi nejen prožívat, slavit a sdílet, ale také kriticky promýšlet. Děkujeme za obdarování, díky nimž může N. sloužit tvé církvi jako učitel/ka teologie. Prosíme tě, obdařuj ho / ji svým Duchem, tak aby skrze něj / ni studenti a studentky objevovali smysluplnost, krásu a potřebnost služby v církvi a celému tvému stvoření. Nám pak pomáhej, abychom jej / ji v jeho / její učitelské službě a práci na teologické fakultě podpírali svými přímluvnými modlitbami. Tobě buď sláva na věky věků.

Shromáždění: Amen.

Požehnání

N., požehnej ti všemohoucí Bůh Otec, Syn i Duch svatý.

Shromáždění: Amen.

Podání ruky

Prosím členy předsednictva synodu a Synodní rady, aby podali N. pravici na znamení spolupráce v Božím díle.

Návrh usnesení k oddílu C)

Synodní rada předkládá synodu následující návrhy usnesení:

- 1. Synod schvaluje bohoslužebný formulář vyslání učitele/učitelky teologie předložený v tisku č. 21.*
- 2. Synod bere na vědomí, že případné připomínky či podněty, které se mohou od schválení textu vyskytnout, budou zapracovány do konečné podoby textu nové agendy. Synodní rada přes svůj PO liturgický bude, až do vydání nové agendy, shromažďovat připomínky k zapracování.*